ДЕФОЛИАЦИЯНИ ТЕЗ ВА СОЗ ЎТКАЗАЙЛИК!

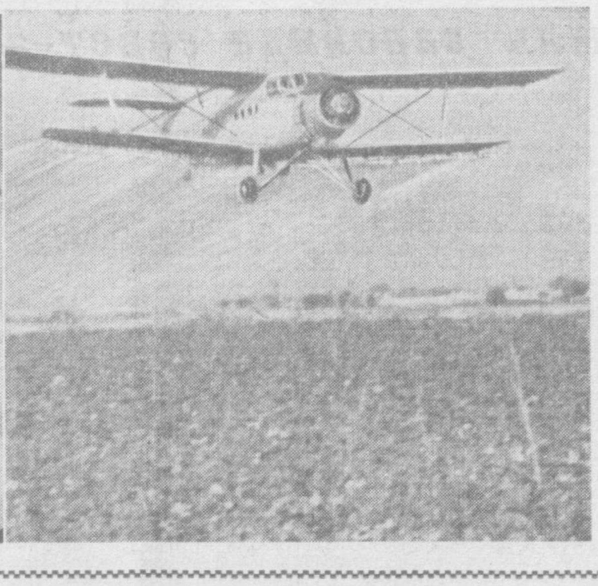

ДОЛЗАРБ КУНЛАР

«Оқ олтин» соҳибкорларининг энг долзарб кунлари бошланди. Бутун ёз бўйи мўл ҳосил етиштириш иштиёқида тиним билмай ишлаган пахтакор эндиликда ўз меҳнатининг меваси бўлган «оқ олтин»ни тезу-тоза териб олишга ошиқмоқда. Бепоён пахтазорлардан чиққан турна қатор «оқ олтин» карвонлари она-Ватан омборлари томон саф тортиб кетаяпти. Ана шу карвонлар орасида Ўрта Чирчиқдаги «Коммунизм» колхозидан йўлга чиққан карвон ҳам бор. Бу карвонга карвонбошилик қилиб кетаётган тракторчи йигитнинг чеҳрасига боқсангиз, ажиб бир ҳис-туйғу аломатларини кўрасиз. Ахир нега ҳам қувонмасин?! У ўз ҳамқишлоқлари пешона тери тўкиб етиштирган «оқ олтин»ни ўз халқига армуғон этгани олиб кетаяпти!.

Колхоз далаларига чиқсангиз, бутун пайкал бўйлаб ёйилиб ишлаётган чевар қизларни, абжир йигитларни, ғайрати сўнмаган отахону-онахонларни кўрасиз. Улар тонг қоронғусидан шом қоронғусигача фидокорлик билан меҳнат қилиб, эл хирмонини кун сайин оппоқ пахта билан бойитмоқдалар. Айниқса ўртоқ Қутбиддин Турғунов бошлиқ участка пахтакорларининг ғайрат-шижоати зўр. Улар «оқ олтин» чаман-чаман бўлиб очилган пайкаллардаги ҳосилни тезроқ териб олиш учун ўзаро мусобақани авж олдириб, ишга жону-диллари билан киришиб кетганлар.

— Бир группа атоқли пахтакорларнинг очиқ хати деҳқонларимизни ғоят руҳлантириб юборди, — дейди участка бошлиғи ўртоқ Қ. Турғунов, — бу хатда ўртага ташланган жанговар шиорлар бизнинг ҳам асосий шиоримиз бўлиб қолди. Ҳозир теримчиларимиз мана бу шиорларга қатъий амал қилаяптилар: «Агар сен ҳақиқий жонкуяр пахтакор бўлсанг, ҳаво айнийдиган кезларгача бир чигит пахтани ҳам чаноғида қолдирма, ҳамма пахтангни отбор сортлар билан топшир, ҳар куни нормангни ошириб бажаришга ҳаракат қил!» Мавсум охиригача эл хирмонига 10 тоннадан пахта тўкиш мажбуриятини олган теримчиларимиздан Жонишой Суттибоева, Саидниса Ёрова, Мавжуда Зокирова ўртоқларнинг ҳар бири кунига 80—100 килограмм пахта тераяпти.

Колхоз пахтакорлари бу йил мавжуд 1300 гектар майдоннинг 1200 гектарида етиштирилган ҳосилни машиналар билан йиғиб-териб олишга сўз беришган. Ҳозир фақат «зангори кема»лар ишлай олмайдиган пайкаллардаги ҳосилгина йиғиб-териб олинаяпти. Асосий эътибор 1200 гектар майдонни машина теримига ҳозирлашга қаратилмоқда. Қайтиш майдончаларини тайёрлаш, бегона ўтларни битта ҳам қўймай қириб ташлашга жиддий эътибор билан қаралаяпти.

Бу йил колхоз далаларида 32 та «зангори кема» жавлон уради. Механизаторлар ана шу машиналарнинг ҳаммасини барвақт ремонтдан чиқариб, пайкал ёқаларига олиб бориб қўйишди. Шу кунларда самолёт ёрдами билан ғўза барглари сунъий равишда тўктирилаяпти. Николай Архипович Сорокин бошлиқ учувчилар экипажи ҳамма майдонларга ўн кун ичида дефолиантлар сепиш мажбуриятини олишган. Ҳозиргача машина ишлайдиган майдонларнинг каттагина қисми дефолиация қилиб бўлинди. Самолётлар билан дори сепишга имкон бўлмайдиган жойларга иккита ОДН билан ишлов берилаяпти. Ғўза баргини тўктириш ишларида колхозчилардан Ислом Жалилов, Тоир Солибеков, Боймоқ Қодиров ва Ҳолид Чиллашули ўртоқлар зўр ғайрат кўрсатишаяпти.

— Биз бўналик механизаторларнинг машина теримини намунали ўтказиш юзасидан белгилаган тадбирларини пухта ўрганиб чиқдик ва ўз ишларимизни ана шу тадбирлар асосида ташкил этаяпмиз, — дейди колхоз раиси ўртоқ О. Бердиев, — пахта тайёрлаш йиллик планини ҳар йилгидан ҳам қисқа муддат ичида бажариш учун барча имкониятлар мавжуд. Ҳамма гап ана шу имкониятларни тўла ишга солишда қолган. Пахтакорларимиз теримнинг дастлабки кунлариданоқ ички имкониятларни ишга солишга алоҳида эътибор бераяптилар. Ана шунинг учун ҳам мавсум бошланиши биланоқ эришаётган ютуқларимиз чакки бўлмаяпти. Машина терими бошланган кунданоқ суръат кескин даражада ошиб кетади. Биз механик-ҳайдовчилар ўртасида социалистик мусобақани кенг авж олдиришга жиддий эътибор берамиз. Чунки социалистик мусобақа ишнинг жонланиб кетишида катта аҳамиятга эга. «Зангори кема»ларимизнинг ҳаммасини комплекс механизациялашган звено бошлиқларининг ўзлари бошқаришади. Улар ҳосилни тез ва соз йиғиб-териб олишдан манфаатдордирлар. Шунинг учун ҳам машина терими пайтида ишимиз янада юришиб кетади.

Қисқача қилиб айтганимизда, она-Ватанга салкам 3500 тонна «оқ олтин» етказиб беришга бел боғлаган «Коммунизм» колхозининг азамат деҳқонлари ҳозирги долзарб кунларининг ҳар бир соатидан, ҳар бир дақиқасидан удабуронлик билан фойдаланиб, суръатга-суръат қўшмоқдалар.

Ш. ШОРАҲМЕДОВ.

Суратларда: 1. (чапдан) учувчи Г. Игорихин сигналчилардан Б. Қодиров, Х. Чиллашули ва Н. Қултонов ўртоқларга дефолиация қилинадиган пахта майдонларининг чегарасини картадан кўрсатмоқда. 2. Биринчи участка пайкалларини дефолиация қилиш пайти.
М. Нуриддинов фотолари.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Л. И. Брежнев, А. И. Микоян ва А. Н. Косигин ўртоқлар Вьетнам Демократик Республикасининг раҳбарлари Хо Ши Мин, Ле Зуан, Чионг Тинь ва Фам Ван Донг ўртоқларга табрик телеграммасини юбориб, шонли кун — Вьетнам Демократик Республикаси эълон қилинганлигининг 20 йиллиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва бутун совет халқи номидан вьетнам халқига қардошлик саломи ва самимий қутловлар йўлладилар.

Вьетнам республикаси ўзининг йигирма йиллик юбилейини, дейилади телеграммада, вьетнам халқи ўз озодлиги ва мустақиллиги учун Америка империализмининг агрессиясига қарши қаҳрамонона кураш олиб бораётган бир шароитда нишонламоқда. Вьетнам халқи олиб бораётган ўзининг озодлик уруши билан жуда катта мардлик, матонат ва ватанга садоқатнинг бутун жаҳонга ажойиб намунаси бўлмоқда. Вьетнам халқи курашаётган ҳақ иш тантана қилади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, бутун совет халқи вьетнам халқининг империалистик агрессияга қарши олиб бораётган қаҳрамона кураши билан қардошларча бирдам эканлигини билдиради. Совет Иттифоқи империализмнинг Вьетнамга қилган босқинчиларча ҳужумини қатъий қоралайди, у Вьетнам Демократик Республикасининг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашга, АҚШ империалистлари ва уларнинг ҳамкорларининг агрессиясини даф этишда бутун чоралар билан ёрдам бермоқда ва мадад кўрсатмоқда ҳамда бундан буён ҳам ёрдам беради ва мадад кўрсатади.

КПСС билан Вьетнам Меҳнаткашлар партияси ўртасидаги, ҳар иккала мамлакат халқлари ўртасидаги қардошларча дўстлик ва қалин ҳамкорлик муносабатлари марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми принциплари асосида ривожланаётганлиги телеграммада мамнуният билан таъкидлаб ўтилади.

Совет раҳбарлари Вьетнам Демократик Республикасида социализм қуришда, империалистик агрессияга қарши, ўз ватанини демократик асосда бирлаштириш учун курашда қардош вьетнам халқига янгидан-янги катта муваффақиятлар тилайдилар.

БАР ПРЕЗИДЕНТИ МОСКВАДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

Бирлашган Араб Республикасининг президенти, Араб социалистик иттифоқининг раиси, Араб Шарқи ва Африканинг таниқли сиёсий арбоби Жамол Абдил Носир 1 сентябрда Москвадан Белградга жўнаб кетди. Жамол Абдил Носир СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан, расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлган эди.

Внуково аэродромида Бирлашган Араб Республикаси президентини Л. И. Брежнев, А. Н. Косигин, А. И. Микоян, А. Н. Шелепин ва бошқа расмий кишилар узатиб қолдилар.

(ТАСС).

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ УЛАН-БАТОРДА

УЛАН-БАТОР, 2 сентябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, РСФСР Министрлар Советининг Раиси Г. И. Воронов бошчилигидаги совет делегацияси милитаристик Япония устидан қозонилган ғалабанинг 20 йиллигини байрам қилишда қатнашиш учун бугун Улан-Баторга келди.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ДАВЛАТ САВДО КОМИТЕТИДА

1965 йил 1 сентябрдан бошлаб ип газламадан тикилган мактаб формасининг чакана нархлари ўрта ҳисобда 25 процент камайтирилди.

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

12 йил чиқиши
№ 172 (3144).
3 сентябрь
ЖУМА
1965 йил
Баҳоси 2 тийин.

МАЖБУРИЯТИМНИ ОШИРИБ БАЖАРАМАН

Колхозга келганимга ўн йил бўлди. Шундан бери бешинчи бригадада ишлайман. Бизнинг 90 гектар еримиз бор. Авваллари ундан ҳосил олиш яхши эмас эди. 8 центнердан хирмон кўтарган йилларимиз кўп бўлган. Даромадимиз харажатни копламас эди. Биз бригада аъзолари аҳиллик билан ишлаб, йил сайин ҳосилга ҳосил қўшаbердик. Ишга меҳр қўйдик. Бир неча йил давомида гектар бошига етиштирган ҳосилимиз икки бараварга, яъни 16—17 центнерга етди. Ҳалол меҳнат қилинса экиндан мўл ҳосил етиштириш қийин эмас экан. Ўтган йили тер тўкиб ишладик. Ёмон бўлмади. 24 центнердан «оқ олтин» топшириб планимизни 110 процент адо этдик.

Мен ўтган йили мавсумда 8 минг килограмм пахта териб, мажбуриятимни шараф билан бажардим. Бу йил 10 минг килограмм «оқ олтин» териб беришга сўз бердим. Ҳозир зиммамга олган мажбуриятни тезроқ бажариш учун ҳаракат қилмоқдаман.

Колхозимиз 10 октябргача йиллик планни бажариш учун курашяпти. Мен ана шу муддатга қадар 8 минг килограмм пахта териб бераман. Кўпчилик майдонларимизда пахталар қийғос очилди. Ҳар бир кундан унумли фойдаланиб, теримни жадаллаштиряпман. Кунига 100 килограммга етказиб «оқ олтин» теряпман.

Мен ишга тонг азондан чиқаман. Қош қорайиши билан ишни тамомлайман. Вақтимни бекорга ўтказмасликка ҳаракат қиляпман. Менда иккита этак бор. Бир этак тўлиши биланоқ уни ўша ерда қолдириб, иккинчисини тутаман. Икки этак тўлгандан кейингина хирмонга бориб тўкаман. Бу эса вақтни анча тежамоқда.

Мен дугонам Назира Баратова билан мусобақадошман. У ҳам ўз зиммасига олган мажбуриятини тезроқ бажариш учун курашяпти. Шуни ҳам айтиш керакки, колхоз правлениеси илғор теримчиларни рағбатлантириш учун мукофотлар ажратди. Биз теримчилар мусобақани кучайтириб, мукофотни қўлга киритиш учун ҳаракат қилмоқдамиз.

С. АВЕЗОВА,
Янгийўлдаги Навоий номли колхоз теримчиси.

Суратда: Сора Авезова.

СССР МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ БУЙРУҒИ

1965 йил 3 сентябрь № 247 Москва шаҳри

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!

Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!

Улуғ Ватан урушининг запасда ва отставкада бўлган ветеранлари!

Бугун бизнинг Ватанимиз ўз тарихидаги шонли санани — япон милитаристлари тор-мор қилинган ва иккинчи жаҳон уруши тамом бўлган куннинг 20 йиллигини нишонламоқда.

СССР Қуролли Кучлари бундан 20 йил муқаддам Японияning Квантун армиясини қақшатғич мағлубиятга учратдилар ва ўз иттифоқчилари билан биргаликда япон милитаристларини сўзсиз таслим бўлиш тўғрисидаги ҳужжатга қўл қўйишга мажбур этдилар. Хитой Халқ озодлик армияси ва Монголия Халқ-революцион армиясининг қисмлари ҳамда қўшилмалари бунда муҳим роль ўйнади.

Япон милитаризмининг енгилиши халқаро реакция кучларини заифлаштирди, Узоқ Шарқда Ватанимизнинг хавфсизлигини мустаҳкамлади, Осиёда миллий озодлик ҳаракатининг ривожланишига ва Японияда демократик ҳаракатнинг кучайишига ёрдам берди.

Ўтган урушда совет халқининг Коммунистик партия раҳбарлигида қозонган ғалабаси совет ижтимоий ва давлат тузумининг куч ва қудратини, шавкатли Қуролли Кучларимизнинг енгилмас қудратини яна бир марта намойиш қилди. Совет жангчилари жанговар зафарларининг шон-шуҳрати, жангларда ҳалок бўлган кишиларнинг хотираси ҳеч қачон сўнмайди.

Ленинча ташқи сиёсат принципларига содиқ бўлган Совет давлати барча халқлар билан, шу жумладан милитаризмга қатъий қарши чиқиб, тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун зўр бериб ҳаракат қилаётган япон халқи билан биргаликда тинчлик ва дўстона муносабатлар учун астойдил кураш олиб бормоқда.

Шу билан бирга, совет кишилари америка империализмининг агрессив ҳаракатлари тинчлик ишини жиддий хавф остида қолдираётганлигини ҳам аниқ-равшан биладилар. АҚШ жаҳон жандарми ролини ошкора суратда ўз зиммасига олиб, Вьетнамда ваҳшиёна уруш олиб бормоқда, бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашмоқда.

Бундай шароитда Коммунистик партия ва Совет ҳукумати Ватанимизнинг мудофаа қудратини янада кучайтириш, армия ва флотни замонавий қурол-яроғ ва ҳарбий техника билан таъминлаш, қардош социалистик мамлакатларнинг жанговар иттифоқини мустаҳкамлаш учун зарур чораларни кўрмоқдалар. Ўз халқига, коммунизм улуғ ишига чексиз содиқ бўлган Қуролли Кучлар жангчилари ўз Ватанини ҳимоя қилиш учун доим шай бўлиб турибдилар.

Япон милитаризми тор-мор қилинган ва иккинчи жаҳон уруши тамом бўлган куннинг йигирма йиллиги билан сизларни табриклайман ва қутлайман.

Шу санани нишонлаш учун БУЮРАМАН:

Бугун, 3 сентябрда маҳаллий вақт билан соат 21 да Ватанимизнинг пойтахти Москвада, иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида, қаҳрамон шаҳарлар — Ленинград, Волгоград, Севастополь ва Одессада, шунингдек Хабаровск, Владивосток, Чита, Петропавловск, Камчатский, Южно Сахалинскда тўплардан бир йўла ўттиз марта ўқ узиб, салют берилсин.

Ватанимизнинг озодлиги ва мустақиллиги учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлган қаҳрамонларга абадий шон-шарафлар!

Яшасин қаҳрамон совет халқи ва унинг шонли Қуролли Кучлари!

Яшасин ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

СССР мудофаа министри
Совет Иттифоқи маршали
Р. МАЛИНОВСКИЙ.

ДЎСТЛИК ВА ҲАМЖИҲАТЛИК

СССР БИЛАН БАР ЎРТАСИДАГИ МУЗОКАРАЛАР ТЎҒРИСИДА ҚЎШМА АХБОРОТ

Бирлашган Араб Республикасининг Президенти, Араб Социалистик Иттифақининг Раиси Жамол Абдил Носир СССР Олий Совети Президиуми ва КПСС Марказий Комитети Президиумининг таклифига биноан, 27 августдан 1 сентябргача расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турди.

Совет Иттифоқи билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасидаги музокаралар тўғрисида эълон қилинган қўшма ахборотда бундай дейилади: президент ва унинг ҳамроҳлари Москвада бўлган вақтларида, улар самимият билан қизғин кутиб олиндилар, СССР халқи ва ҳукуматининг меҳмондўстлигидан баҳраманд бўлдилар.

Бўлиб ўтган музокараларда Совет Иттифоқи томонидан КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг раиси А. И. Микоян, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари А. Н. Шелепин ва бошқа совет раҳбарлари; Бирлашган Араб Республикаси томонидан Президент Жамол Абдил Носир, вице-президент Закария Муҳиддин, Миллат мажлисининг раиси Анвар Алсаодат ва Бирлашган Араб Республикасининг бошқа вакиллари қатнашдилар. Музокаралар дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди. Ҳозирги халқаро аҳвол хусусида, шунингдек СССР билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга тааллуқли масалалар устида ошкора фикрлашиб олинди.

Ҳар иккала томон кўпгина халқаро масалалар хусусида ўзларининг нуқтаи назарлари бир-бирига мослигини мамнуният билан қайд қилдилар. Улар, шунингдек Совет Иттифоқи билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасида ҳозирдаёқ мавжуд ўзаро ҳамкорликни табрикладилар. Улар тинч-тотув яшаш, халқаро ҳамкорлик, давлатларнинг суверенитетини ва уларнинг территориал бутунлигини ҳурматлаш, уларнинг ички ишларига аралашмаслик принципларига ўзларининг содиқ эканликларини яна бир карра таъкидлаб ўтдилар. Иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик тобора юксалиб бораётганлигидан қониқиш изҳор қилинди.

Томонлар халқаро кескинликни сусайтириш ва давлатлар ўртасида ҳамкорликни мустаҳкамлаш борасида қўшилмаган мамлакатларининг муҳим роль ўйнаётганлигига ҳамда уларнинг шу йўлда сарфлаётган куч-ғайратларига ахборотда катта аҳамият бериб ўтдилар. 1965 йил 5 ноябрда Жазоирда иккинчи Африка-Осиё конференциясини чақириш юзасидан Африка ва Осиё мамлакатлари томонидан кўрилган амалий чоралар қараб чиқилди. Бирлашган Араб Республикасининг ҳукумати шуни баён қиладики, бўлажак конференцияда Совет Иттифоқининг иштирок этиши конференциянинг вазифаларини муваффақиятли бажаришга ёрдам беражак.

Ҳар иккала томон, дейилади сўнгра ахборотда, ҳозирги халқаро аҳволни, кескинлик ошиб бораётганлигини, шунингдек сиёсий мақсадларга эришмоқ учун куч ишлатиш тенденцияси мавжудлигини муҳокама қилдилар. Улар бутун дунёда тинчликка таҳдид солаётган ана шу хатарли вазиятга барҳам бериш учун бутун куч-ғайратни сарфлаш зарур, деб таъкидладилар.

Музокаралар давомида Вьетнамдаги аҳвол тўғрисида фикрлашиб олинди. Вьетнамдаги аҳвол халқаро тинчликка жиддий таҳдид солмоқда. Ҳар иккала томон айтадиларки, Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилиш дарҳол тўхтатилмоғи ҳамда 1954 йилги Женева битимларини бажаришга тўла риоя қилинмоғи керак.

СССР ҳукумати билан Бирлашган Араб Республикасининг ҳукумати мустамлакачилик тўғрисидаги масалада ўз позицияларини яна таъкидлаб ўтдилар. Ҳар иккала томон сиёсий ва иқтисодий тазйиқ ўтказишнинг ҳамма шаклларини, шунингдек мустамлакачиликнинг ёш мустақил давлатлар миллий бирлиги ва суверенитетига қарши қаратилган бошқа уринишларини қоралайдилар. Ҳар иккала мамлакат ҳукуматлари империализмнинг Яқин Шарқда ўтказиб келаётган сиёсатини қоралайдилар. Совет Иттифоқи араб халқларининг ана шу сиёсатга қарши олиб бораётган курашини тўла қўллаб-қувватлаётганлигини билдиради, шунингдек Фаластин арабларининг дахлсиз қонуний ҳуқуқларини батамом қўллаб-қувватлайди. Ҳар иккала томон Германия Федератив Республикаси ҳукуматининг Исроилни қурол-яроғлар билан таъминлашдаги ролини қоралайдилар, бу қурол-яроғлар араб давлатларига қарши агрессив мақсадларда фойдаланиш учун мўлжаллангандир.

Сўнгра ахборотда бундай дейилади: томонлар Африкадаги аҳволни ҳамда озодлик ва тараққиёт соҳасида Африка эришган ютуқларни йўққа чиқариш мақсади билан мустамлакачилар ишлатаётган ҳийла-найрангларни муҳокама қилиб кўрдилар. Жанубий Африка ҳукуматининг ирқчилик сиёсати қораланди.

Ҳар иккала мамлакат ҳукуматлари халқаро кескинликни юмшатиш ва умумий тинчликни мустаҳкамлаш учун Европа хавфсизлигини мустаҳкамлаш вазифасига катта аҳамият берадилар. Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги аҳвол кўриб чиқилди. Ҳар иккала томон Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Уставига ўзларининг содиқ эканликларини таъкидладилар ҳамда халқаро тинчлик ва хавфсизликни сақлаб туриш ва халқаро ҳамкорликни ривожлантириш ишида бу ташкилот ўзининг зарур ролини адо этишга қодир бўлмоғи керак, деб ишонч билдирдилар.

Совет Иттифоқи ҳукумати билан Бирлашган Араб Республикасининг ҳукумати ядро қуролининг ёйилишига тўсқинлик қилувчи самарали чораларни кўриш зарурлигига катта аҳамият берадилар. Ҳар иккала томон қуролсизланиш масалаларига бағишланиб халқаро конференция чақирилишини қўллаб-қувватлайдилар. Бу конференцияда ҳамма мамлакатлар қатнашмоғи керак.

Қўшма ахборотнинг якунловчи бўлимида бундай дейилади: музокаралар вақтида ҳар иккала томон сиёсий, иқтисодий, маданий ва бошқа соҳаларда иккала ҳукумат ўртасида жуда яқин ҳамкорлик мавжудлигидан мамнун эканликларини билдирдилар. Улар, шунингдек ҳар иккала мамлакат ўртасидаги дўстона муносабатлар тенг ҳуқуқийлик ва бир-бирини ҳурматлаш негизида ривожланиб бораётганлигини мамнуният билан қайд қилдилар. Ҳозирги вақтда савдо-сотиқ ҳажми 1953 йилда ҳар иккала мамлакат ўртасида мавжуд бўлган савдо-сотиқ ҳажмидан ўн ҳисса ортиқдир. Савдо-сотиқ ҳажмини янада кўпайтириш зарурлиги тўғрисида аҳдлашиб олинди. 1966—1970 йилларга мўлжалланган узоқ муддатли савдо битими тузиш тўғрисида октябрь ойида музокаралар ўтказиш мўлжаллаб қўйилди.

Шахсий алоқаларнинг фойда келтиришига қатъий ишонган ҳамда СССР ва Бирлашган Араб Республикаси раҳбарларининг бундан буён ҳам учрашиб туришларига ниҳоятда тилакдош бўлган Президент Жамол Абдил Носир Л. И. Брежнев, А. И. Микоян, А. Н. Косигинни Бирлашган Араб Республикасига ташриф буюришга Бирлашган Араб Республикаси халқи ва ҳукумати номидан таклиф қилди. Совет раҳбарлари бу таклифни миннатдорчилик билан қабул қилдилар. (ТАСС).

СОВЕТ ВА АРАБ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИНИНГ ИФОДАСИ

Катта Кремль саройида совет-араб дўстлиги митинги

Совет кишилари Совет Иттифоқи билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасидаги дўстликни ғоят қадрламоқдалар. Бирлашган Араб Республикаси Президенти Жамол Абдил Носирнинг СССРга қилган визити ҳар иккала мамлакат ўртасидаги дўстона муносабатларни ривожлантириш тарихида муҳим босқич бўлди. Бизнинг халқимиз Жамол Абдил Носирни қадрдон ва энг яқин меҳмон сифатида ғоят самимий ва шодиёна кутиб олмоқда.

31 августда москваликлардан икки мингдан ортиқ киши Бирлашган Араб Республикасининг Президенти Жамол Абдил Носирнинг Совет Иттифоқида бўлиши муносабати билан совет — араб дўстлигига бағишланган митингда қатнашиш учун Катта Кремль саройига тўпланишди.

Пойтахт меҳнаткашлари ва жамоатчилигининг вакиллари, фан ва маданият арбоблари, студентлар, кеча ташкил этилган «СССР — Бирлашган Араб Республикаси» дўстлиги жамияти правлениесининг аъзолари СССР Олий Советининг мажлислар залига йиғилишди.

Зал Бирлашган Араб Республикаси ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган эди. Рус ва араб тилларида «Яшасин Совет Иттифоқи ва Бирлашган Араб Республикаси халқлари ўртасидаги дўстлик!» деган шиор кўзга яққол ташланиб турибди.

Жамол Абдил Носир ва Мисрнинг у билан бирга Москвага келган давлат ва сиёсий арбоблари президиумга чиққанларида шу ерда ҳозир бўлган кишилар уларни гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Л. И. Брежнев, А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, А. И. Микоян, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, Ю. В. Андропов ўртоқлар, бошқа совет давлат ва партия арбоблари президиумга чиққанларида залда гулдурос давомли қарсак садолари яна янграйди.

Митингни Москва Совети ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари **В. П. Исаев** очади. В. П. Исаев Москва меҳнаткашлари номидан Жамол Абдил Носирга ва у орқали Бирлашган Араб Республикасининг бутун халқига чин кўнгилдан қизғин салом ҳамда бахт-саодат ва равнақ тилаб айтилган энг яхши истакларни йўллайди.

Совет кишилари, дейди В. П. Исаев, Миср халқининг ўз ватанининг озодлиги ва мустақиллиги йўлидаги курашни ташкил этишда қилган буюк хизматларига юксак баҳо берадилар. Миср революцияси Бирлашган Араб Республикасининг тараққиёти учунгина эмас, балки бутун араб дунёси учун, бутун Африка учун қандай катта аҳамиятга эга бўлганлигини совет кишилари яхши биладилар.

Нотиқ айтадики, москваликлар Бирлашган Араб Республикасининг экономика, фан ва маданиятни ривожлантиришда эришган муваффақиятларидан астойдил хурсанд бўлмоқдалар ва Бирлашган Араб Республикаси халқларининг социал тараққиёт учун курашда янгидан-янги муваффақиятларга эришувларини чин кўнгилдан тилайдилар.

Бирлашган Араб Республикаси ва Совет Иттифоқи давлат гимнларининг улуғвор садоси янграйди.

Лихачев номидаги автомобиль заводининг слесари, «СССР — Бирлашган Араб Республикаси» дўстлиги жамияти правлениесининг аъзоси **И. Т. Никульников** сўзга чиқади. У айтадики, совет кишилари Миср халқининг янги ҳаёт барпо қилишда эришаётган муваффақиятларини самимий хайрихоҳлик ва доимий эътибор билан кузатиб турибдилар. Биз, деди нотиқ, Бирлашган Араб Республикасининг биринчи беш йиллик плани муваффақиятли бажарилганлигини, иккинчи беш йиллик план қандай амалга оширилаётганлигини яхши биламиз ва Бирлашган Араб Республикаси меҳнатсевар халқининг мамлакат экономикасини мустаҳкамлашда янгидан-янги муваффақиятларга эришувини чин кўнгилдан тилаймиз.

Бирлашган Араб Республикаси Африка мамлакатларини бирлаштиришда, мустамлакачиликка қарши курашда, уларнинг куч-ғайратини уюштиришда ва империализмга қарши кучларни жипслаштиришда катта роль ўйнамоқда. Биз совет кишилари эрксевар халқларни чин кўнгилдан ҳамиша қувватлаб келдик ва бундан буён ҳам қўллаб-қувватлай берамиз. Москва меҳнаткашлари Америка агрессорларининг Вьетнамдаги босқинчилик ҳаракатларини қаҳр-ғазаб билан қораламоқдалар ва Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилиш тўхтатилсин, интервентларнинг қўшинлари Жанубий Вьетнамдан олиб чиқиб кетилсин, деб қатъий талаб этмоқдалар.

Кеча Москвада «СССР — Бирлашган Араб Республикаси» дўстлиги жамияти тузилди. Бу жамиятнинг тузилиши халқларимиз ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш йўлидаги янги қадамдир.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, «Гидропроект» институтининг бош инженери **Н. В. Разин** минбарга чиқади. У айтадики, ҳозирги вақтда менинг касбдош ўртоқларим Бирлашган Араб Республикасининг олимлари ва мутахассислари билан биргаликда замонамизнинг энг йирик сув хўжалик комплекси бўлган баланд Асвон тўғони Саддул-Олий қурилишида зўр ғайрат билан ишламоқдалар.

Асвон тўғонининг биринчи навбати қурилиб бўлди. Нил дарёсининг неча миллиард кубометр суви сув омборига тўпланмоқда ва ҳозирнинг ўзидаёқ ерларни суғориш учун бу сувдан фойдаланилмоқда. Асвон тўғони қурилишини ҳеч муболағасиз Бирлашган Араб Республикасининг миллий мутахассис кадрлари тайёрланаётган мактаб деб аташ мумкин. Асвон тўғонининг қурилиши ўз миллий озодлиги учун курашаётган халқларнинг буюк мактабидир. Асвон тўғони мустамлакачилик асоратидан озод бўлган халқ нималарга қодир эканлигини ёрқин ва яққол кўрсатувчи мисолдир.

Совет кишилари, деди Н. В. Разин, Коммунистик партиямизнинг ва Совет ҳукуматимизнинг ташқи сиёсатини, тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик сиёсатини қизғин маъқулламоқдалар ва қўллаб-қувватламоқдалар. Биз олимлар Америка империалистларининг Вьетнамга қарши олиб бораётган ваҳшиёна агрессив урушидан қаттиқ дарғазаб бўлдик. Биз империалистларнинг Африка қитъасидаги қирдикорларини қатъиян қоралаймиз.

Москва Давлат университетининг студенти **М. Н. Козина** ўз нутқида қуйидагиларни айтади: Совет ёшлари қадимий Миср тупроғида 1952 йил июль революциясидан кейин содир бўлаётган катта-катта ўзгаришларни зўр эътибор билан кузатиб турибдилар. Мард Миср халқи мустамлакачилар зулмини ағдариб ташлаб, янги ҳаёт барпо қилмоқда. Эндиликда «тинчлик зонаси»нинг ажралмас таркибий қисми бўлган Бирлашган Араб Республикаси империализмнинг позицияларига путур етказаётган Африка — Осиё бирдамлиги ҳаракатининг энг муҳим звеноларидан биридир.

Эртага, 1 сентябрда, деди М. Н. Козина, мамлакатимиздаги 750 дан ортиқ олий ўқув юртларининг эшиклари кенг очиб қўйилади. Совет мамлакатидаги бошқа кўпгина олий ўқув юртлари каби Москва университетининг аудиторияларида ҳам кўп тилларда айтилган гаплар жаранглаб эшитилади. Бизнинг университетимиздагина чет эллардан келган икки мингдан ортиқ студент ўқимоқда. Янги ўқув йилида жаҳондаги 119 давлатдан келган 24 мингдан ортиқ студент Совет Иттифоқидаги қарийб уч юз олий ва ўрта махсус ўқув юртларида шуғулланади. Чет эллардан келган дўстларимиз орасида мисрлик студентларнинг катта бир группаси ҳам бор. Булар Миср тупроғида империализмга қарши революция қилган авлод билан биргаликда Бирлашган Араб Республикасида янги ҳаёт барпо қилмоқдалар ва бундан буён ҳам барпо қилаверадилар.

Нотиқ Вьетнам тупроғида озодликни бўғиб ташлаётган Америка империалистларига қаҳр-ғазаб билан лаънат ўқийди, Жанубий Африка Республикасидаги ирқчиликни, империалистларнинг Конго ва Анголадаги ваҳшиёна ҳаракатларини қатъиян қоралайди. Биз, деди Марина Козина, ўз миллий озодлиги учун курашаётган халқларнинг ҳаққоний иши муқаррар ғалаба қилажагига астойдил ишонамиз!

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси **А. И. Микоян**га сўз берилади. Залда гулдурос давомли қарсаклар бошланади.

— Москва сизларни, — деди А. И. Микоян Президентга мурожаат қилиб, — ўзининг меҳмондўстлик бағрига биринчи марта кабул қилаётгани йўқ. Совет Иттифоқи халқларининг мамлакатингизга, довюрак ва мард миср халқига бўлган дўстлик ҳислари тағин ҳам кўпроқ ривожланганлиги ва мустаҳкамланганлигини сизлар бизнинг мамлакатимизда бўлган вақтингизда ўз кўзингиз билан кўра олдингиз, деб ўйлайман.

Совет-Миср дўстлиги миср халқи қўлига қурол олиб, ўз озодлигини уч империалистик давлатнинг агрессиясидан ҳимоя қилишга мажбур бўлган ва миср халқи учун оғир синовлар даврида ўзининг ҳаётий кучини кўрсатди. Сувайш ва Порт-Саид арабларнинг мустақилликка бўлган букилмас иродасининг рамзи бўлиб қолди. Сувайш ва Порт-Саидни бизнинг мамлакатларимизни ва халқларимизни бир-бирига боғловчи дўстлик алоқаларининг ривожланишидаги улкан босқичлар бўлди, деб ҳам айтиш мумкин. Совет Иттифоқи билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасида иқтисодий ва маданий ҳамкорлик кенгайиб бораётган ҳозирги вақтда бу дўстлик тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамланмоқда. Ҳозир Совет Иттифоқи билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасида кенгайиб бораётган иқтисодий ва маданий ҳамкорлик бу дўстликни тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамламоқда.

СССР билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасида, мамлакатларимизнинг раҳбар арбоблари ўртасида ўзаро ишонч вужудга келди, бу ишонч йилдан-йилга ўсиб бормоқда. Шу кунларда бу ерда, Кремлда бўлиб ўтган суҳбатлар вақтида биз Бирлашган Араб Республикасидан келган меҳмонларни мамлакатимиз экономикасидаги ишларнинг аҳволи билан, меҳнаткаш халқ ҳаётининг турли соҳаларидаги ютуқлар билан, бундан буёнги хўжалик қурилишининг планлари билан, ҳал қилишимиз лозим бўлган вазифалар билан, биз ечмоқчи бўлаётган проблемалар билан таништирдик.

Совет халқи, деб давом қилди А. И. Микоян, халқ хўжалигини ривожлантириш планларини бажариш учун, социалистик экономикани ва маданиятни янада юксалтириш учун нақадар зўр ғайрат билан курашаётганлигини сиз, жаноб Президент, ўзингиз ҳам пайқаган бўлсангиз керак.

Биз ҳам икки ўртада бўлиб ўтган самимий фикрлашувдан кўп нарсаларни билиб олдик, Бирлашган Араб Республикасининг халқи ва ҳукумати кейинги даврда, айниқса кейинги йилларда қилган ишларга ҳурматимиз тағин ҳам ошди. Бу қилинган ишлар эса ҳақиқатан ҳам жуда катта.

Яқин-яқинларгача «мудраб ётган Сфинкс мамлакати» деб аталиб келган, мустамлакачилик асорати остида узоқ вақт азоб тортиб қийналган мамлакат ҳозир тинчлик, озодлик ва социал тараққиёт учун курашаётган актив куч бўлиб, империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка қарши шиддатли курашчи бўлиб кенг халқаро майдонга чиқиб олди. Миср халқи миллий мустақилликни қўлга киритиб, ўзининг ички ишларига аралашиш хавфини муқаррар туғдирадиган бирор империалистик пактларда ёки иттифоқларда қатнашишдан бош тортди. У, қўшилмаслик ва ижобий бетарафлик сиёсатини эълон қилди ва бу сиёсатни амалда ўтказиб келмоқда. Бирлашган Араб Республикаси мана шундай мустақил ташқи сиёсат ўтказаётганлиги билан Араб шарқида, Африка-Осиё мамлакатлари оиласида, бутун дунёда ўзига муносиб обрў қозонди.

Сўнгра А. И. Микоян Бирлашган Араб Республикасининг хўжалик муваффақиятлари ҳақида, у ривожланишнинг нокапиталистик йўлига дадиллик билан ўтганлиги халқнинг миллат сифатида тараққий этиши ва социал жиҳатдан янгиланиши учун имконият вужудга келтирганлиги ҳақида гапирди.

Бирлашган Араб Республикаси ҳамда Африка ва Осиёдаги бошқа мустақил давлатлар тинчлик учун, халқлар озодлиги учун, империалистик агрессия сиёсатига қарши, феодал ва капиталистик эксплуатацияга қарши кураш олиб бораётганликлари билан халқаро империализмга катта зарба бермоқдалар. Улар империализмни заифлантирмоқдалар ва унинг тинкасини қуритмоқдалар. Мана шунинг ўзи, ўртоқлар, социалистик мамлакатлар ва жаҳондаги барча прогрессив кучлар учун катта ёрдам ва мададдир. Мана шунинг ўзи мазкур кучларнинг халқаро майдондаги позициясини анча мустаҳкамламоқда, ўзимиз олиб бораётган курашни кўпгина енгиллаштирмоқда.

Империалистик мустамлакачи давлатлар ва улар жиловлаб олган Жанубий Африка Республикасидаги Фарвурд режими ёки Жанубий Родезиядаги Смит режими сингари режимлар ҳар хил жиноятлар қилишдан қайтмаётирлар. Эндиликда империализм мустамлакачилик ва ирқчиликнинг бу нопок иттифоқига Америка Қўшма Штатлари бош бўлиб қолди. АҚШ ўз сиёсатини ўтказишда тарих томонидан лаънатланган ва умри тугаган мустамлакачилик урушлари сингари методдан фойдаланишдан қайтмаётир. АҚШ у ёки бу мамлакатда қандай тузум ўрнатилиши лозим деган масалани ҳал қилиш ҳуқуқини ўзига ўтказиб олиб, бошқа давлатлар ва халқларнинг ишларига қуролли аралашиш чораларини тобора кўпроқ қўлланмоқда. Буни исботлайдиган далиллар оз эмас. АҚШнинг Жанубий Вьетнамдаги жирканч уруши, Вьетнам Демократик Республикаси жинояткорона бомбардимон қилинаётганлиги, Конго ва Доминикана Республикасига қилинган интервенция мана шундай далиллардандир.

Американинг Вьетнамдаги агрессиясига чек қўйиш тинчликсевар кучларнинг муқаддас бурчидир. Ер юзидаги барча прогрессив кишилар каби, совет халқи ҳам Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг ва Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтининг таклифларига қўшилади ва бу таклифларни қувватламоқда. 1954 йилги Женева битимларини оғишмай бажариш, Вьетнам Демократик Республикасини ваҳшийларча бомбардимон қилишларни тўхтатиш, АҚШ ва иттифоқчиларининг барча қуролли кучларини Жанубий Вьетнамдан олиб чиқиб кетиш, Американинг қурол-яроғларини олиб чиқиб кетиш, Вьетнам халқига ўз тақдирини ўзи ҳал қилиш имкониятини бериш — Вьетнам масаласини бартараф қилмоқ учун бирдан-бир асос бўлиши мумкин.

Ҳамиша бўлганидек, шу кунларда ҳам бизнинг қалбимиз вьетнам халқи билан бирга, биз унинг қаҳрамонлигига қойил қолмоқдамиз, биз у билан биргамиз ва унинг ғалабасига қатъий ишонамиз.

Яман халқининг курашини бутун чоралар билан қўллаб-қувватлашда, Ямандаги аҳволни тинч бартараф қилиш йўлларини қидиришда Бирлашган Араб Республикаси олижаноб роль ўйнаганлигини қайд қилиб ўтишимиз керак. Ямандаги аҳволни мана шундай тинч йўл билан бартараф қилиш — шу ёш араб республикасининг ривожланиши учун энг муҳим шартдир.

Ҳозир Европа қитъасида вужудга келаётган вазият ҳам тинчликсевар давлатларни ташвишга солмаслиги мумкин эмас. Ғарбий Германиядаги реваншчилик кучлари бошқаларнинг ерларига бўлган ўз даъволарини тобора дангалроқ қилиб қўймоқдалар. ГФР реваншизми ва милитаризми ривожлантирилаётганлиги Европадаги вазиятни чатоқлаштирмоқда. Бу нарса ривожланаётган давлатларнинг халқларига ҳам хавф-хатар туғдирмоқда. Ғарбий Германия империалистлари ўзларининг ҳарбий-иқтисодий потенциалларига ва НАТО ичидаги ўзларининг позицияларига таяниб, Африка ва Осиёда янги мустамлакачилик ҳуружини АҚШ билан бирга тағин ҳам кенгроқ авж олдирмоқдалар. Бирлашган Араб Республикасига ва бошқа араб мамлакатларига Бонн қандай тазйиқ қилганлигини биламиз, улар ўзларининг ички ишларига Ғарбий Германиянинг аралашиш йўлидаги уринишларига муносиб зарба берганликларига хурсандмиз.

Озодликка эришган ёш давлатлар ўртасида баъзан пайдо бўлиб қоладиган зиддиятлар ва жанжалларни империалистлар ҳамма чоралар билан қўллаб-қувватлашга ва авж олдиришга ҳаракат қиладилар, улар ўртасига адоват солишга уринадилар.

Бирлашган Араб Республикаси озодликка эришган мамлакатлар ҳаракатларининг бирлигини, уларнинг жаҳон социалистик системаси билан ҳамкорлик қилишини тарғиб қилаётган жарчилардан бири эканлигини хурсандлик билан қайд қиламиз. Бирлашган Араб Республикаси ўзининг мана шу олижаноб иши билан фақат Араб Шарқида ва Африкадагина эмас, шу билан бирга ҳамма жойда ҳурмат қозонди, совет кишиларининг кўнглига ёқиб қолди.

Араб мамлакатларидан бири бўлган Бирлашган Араб Республикасининг Африкадаги мавқеи катта. У, ўз территориясида Африка қитъаси билан Осиё қитъасини туташтириб турибди, деса бўлади. Табиийдирки, у, араб, Африка ва Осиё мамлакатлари ва халқлари бирдамлигининг марказларидан бири бўлиб қолди. Бунда унинг фақат географик мавқеигина роль ўйнаётгани йўқ.

Араб мамлакатлари шу нарсани тобора чуқур англамоқдаларки, арабларнинг ўзлари жипслашганлари тақдирдагина уларнинг территориясига ва бойликларига империалистларнинг қилаётган ҳамлаларини даф қилиш мумкин.

Бир неча кундан кейин араб давлатлари бошлиқларининг конференцияси очилади. Ана шу муҳим умумараб анжумани қатнашчиларининг иши самарали бўлишини ва араблар бирлигини мустаҳкамлашда муваффақиятлар қозонилишини чин кўнгилдан тилаймиз.

Африка бирлиги ташкилотининг аъзолари бўлган Африка давлатлари бошлиқларининг яқинда ўтказиладиган ассамблеясига ҳам чин кўнгилдан муваффақият тилаймиз. Бу ассамблеяда Бирлашган Араб Республикаси ҳам қатнашади.

Совет Иттифоқи халқлари, — деди сўнгра А. И. Микоян, — Африка-Осиё халқларининг озодлик курашига катта ҳисса қўшмоқда. Очиқ-ойдин кўриниб турибдики, Осиё халқларининг, шунингдек Африка халқларининг ҳам муштарак манфаатлари бизга ёт эмас. Шу сабабли, маълумки, Совет Иттифоқи Осиё ва Африка мамлакатларининг иккинчи конференцияси чақирилишини қўллаб-қувватлади ва қўллаб-қувватламоқда, шу конференцияда Совет Иттифоқи қатнашган тақдирда, унинг иши муваффақиятли бўлиши учун ўзининг бутун куч ва ғайратини сарфлайди.

Ҳозирги замоннинг барча энг катта проблемалари бўйича Совет Иттифоқининг ва Бирлашган Араб Республикасининг позициялари бир-бирига яқин ёки бир-бирига тўғри келаётганлигини хурсандлик билан қайд қилиб ўтмоқ керак, ўртоқлар. Бу ҳол ҳурматли меҳмонимиз — Бирлашган Араб Республикасининг Президенти ва Араб социалистик иттифоқининг раиси Носир билан Москвада олиб борилган музокараларда ҳам яна исботланди. Давлатлар ўртасида ташқи сиёсат соҳасида принципиал келишмовчилик бўлмаганида эса, уларнинг дўстлигини ва ҳамкорлигини яна мустаҳкамламоқ учун тағин ҳам яхшироқ шароит вужудга келади. Биз ўз томонимиздан шуни қатъий қилиб айтишимиз мумкинки, Бирлашган Араб Республикаси билан муносабатларимизнинг ҳолати бизни тўла равишда қаноатлантирди. Бу муносабатлар фақат тенг ҳуқуқлиликка, ўзаро ҳурматлашга ва бир-бирининг ички ишларига аралашмасликка асосланган муносабатларгина эмас. Бу муносабатлар чинакам ишонч, самарали, ҳар иккала томонга фойдали ҳамкорлик муносабатларидир. Совет кишилари бу муносабатларни жуда қадрлайдилар, шу муносабатларни давом эттирмоқ ва янада ривожлантирмоқ учун мумкин бўлган ҳамма чораларни кўрадилар.

Дўстимиз Жамол Абдил Носирнинг Совет Иттифоқига қилган сафарига катта аҳамият бераётирмиз ва бу сафарни мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги дўстона алоқаларни ҳамда ҳамкорликни янада кенгайтириш ва мустаҳкамлаш йўлида қўйилган янги қадам деб ҳисобламоқдамиз. Бизнинг дўстлигимиз Миср қуёши каби ҳамиша қизғин бўлсин, кенг мамлакатимиз каби мустаҳкам бўлсин, Асвон тоши каби мустаҳкам бўлсин!

А. И. Микоян кардош Бирлашган Араб Республикасининг халқига чин кўнгилдан бахт-саодат ва равнақ, янги турмуш қуришда катта муваффақиятлар тилади.

У, яшасин Совет Иттифоқи ва Бирлашган Араб Республикаси халқларининг бузилмас дўстлиги! Яшасин бутун дунёда тинчлик! — деб хитоб қилди.

А. И. Микоян нутқи гулдурос, давомли қарсаклар билан бир неча марта бўлиниб турди.

Бирлашган Араб Республикасининг Президенти, Араб социалистик иттифоқининг раиси **Жамол Абдил Носир** минбарга чиқади. Залда гулдурос қарсаклар бошланади.

Араб-совет дўстлигининг шу ажойиб байрами бошланган чоқда, деди Жамол Абдил Носир, совет халқига чуқур миннатдорчилик ва ташаккур изҳор қилишни истайман. Совет халқи Бирлашган Араб Республикасининг халқига энг қизғин ва энг самимий туйғуларини, бу халқ билан илиқ ва олижаноб дўстликка садоқатини, бу халқнинг курашига қойил қолганлигини изҳор қилмоқ учун менинг Москвага қилган сафаримдан фойдаланди. Мен шу туйғуларни ўзим борган ҳамма жойда ҳис этдим. Бу туйғуларни халқимизга маълум қилишни ўзим учун шараф деб биламан. Менинг чуқур эътиқодимча, бизнинг халқимиз ҳам совет халқига дўстлик, муҳаббат ва қойил туйғуларини изҳор қилмоқда.

Араб-совет дўстлиги шундай бир мақсадки, биз бунга йўлимизда учраган катта ғовларга қарамай, шиддатли ҳужумларни даф қилиб, бошимиздан кечирган оғир синовларга қарамай, эришдик.

Бирлашган Араб Республикасининг Президенти араб-совет дўстлигининг мустаҳкамлигини таъкидлаб, Миср революциясининг социал жиҳати тўғрисида, Миср жамиятида содир бўлаётган ўзгаришлар ҳақида гапирди. 1952 йил 23 июль революцияси ҳарбий тўнтариш эмас эди. Бу революцияда гарчи армиянинг революцион элементлари қатнашган бўлса ҳам, у, халқ революцияси эди. Миср халқининг қаҳр-ғазаби фақат Британия оккупациясигагина эмас, балки ҳукмрон эксплуататорлар синфининг бутун бойликни ўз қўлига тўплашига ҳам қарши қаратилган эди. Ана шу ҳукмрон эксплуататорлар синфи мустамлакачилик билан ҳамкорлик қилди ва Миср халқидан ўғирлаб олинган меҳнат самараларини мустамлакачилар билан баҳам кўрди.

Бу аҳволни яққол тасвирлаб бермоқ учун нотиқ бир қанча рақамлар келтириб ўтди. Миср революцияси содир бўлишидан бир кун аввал Британия оккупациячи кучларнинг 80 минг солдати бор эди, бу солдатлар Сувайш канали базаси атрофида жойлашган эди. Сувайш канали тамомила деярли инглиз-француз монополистик компанияларининг мулки бўлиб қолган эди: барча банклар, страхование компаниялари, ташқи савдо, йирик қишлоқ хўжалик компаниялари — буларнинг ҳаммаси ажнабийлар қўлида эди. Аҳолининг ярим проценти миллий даромаднинг 50 процентини олар эди. Мамлакатдаги ҳокимият тамомила 16 оиланинг қўлида эди. Ҳукумат бошлиқлари, министрлар ва давлатдаги масъул лавозимларни эгаллаган бошқа шахслар шу оилаларнинг аъзоларидан тайинланар эди.

Бу йиллар, деб сўзини давом эттирди Бирлашган Араб Республикасининг Президенти, бутун халқнинг революцион ғайрати ва шижоати ўсган йиллар эди. Аммо, ҳукмрон эксплуататор синфлар армияни рўкач қилиб, халқни қўрқитар эдилар. Бу армия 23 июлга ўтар кечаси халқ оммасига қўшилиб кетганидан кейин эски режим қақшаб қолди ва 1956 йилда Сувайшда олиб борилган жанглар вақтида узил-кесил қулаб тушди. Сувайш жанги ўз моҳияти эътибори билан социал характердаги жанг эди. 1952 йил июль ойи билан 1956 йил июль ойи ўртасидаги даврда муҳим ўзгаришлар бўлди. Бу ўзгаришлар Миср халқи курашининг янги йўналишидан ва унинг кузатилган мақсадларни амалга оширишга қадар курашни давом эттиришга қатъий бел боғлаганлигидан далолат берар эди. Ер ислоҳоти тўғрисидаги қонун қабул қилинди. Бу қонун хусусий ер миқдорини энг кўп даражада чеклаб қўйди. Тортиб олинган ерлар майда-майда бўлакларга ажратилиб, деҳқонларга тақсимлаб берилди. Шундан кейин ишчиларнинг ишдан бўшатилишини тақиқлайдиган қонун чиқарилди. Бу қонун меҳнаткашларнинг иззат-ҳурмати ва ҳуқуқларини муҳофаза қилиши лозим эди.

Биз, деди нотиқ, социал адолат бойликларни қайтадан тақсимлаш йўли билан эмас, балки иқтисодий базани кенгайтириш йўли билан қўлга киритилишини яхши тушуниб, миллий тараққиёт йўлидан бордик. Шундай қилиб, баланд Асвон тўғонини қуриш лойиҳаси вужудга келди. Ғарб эса, ўз таҳдиди ёрдам бермаган жойда ваъдалар бериб муваффақият қозонишга умид боғлаб, ана шу лойиҳани амалга оширишда бизга ўз ёрдамини таклиф қилди. Бизнинг халқимиз уч мамлакат агрессиясига қарши курашда ўз шижоати туфайли ва барча прогрессив ҳамда тинчликсевар мамлакатларнинг астойдил қўллаб-қувватлаганлиги туфайли эришган буюк ғалабаси революциямизни мустаҳкамлашнинг, кучларимизни жипслаштиришнинг ва сафларимизни қайтадан бирлаштиришнинг энг муҳим омили бўлди. Сувайш каналида агрессорлар устидан қозонилган ғалаба худди шундай муҳим бир ғалаба учун кенг йўл очиб берди. Миср халқи жанг вақтидаёқ илгари мустамлакачилар қўлида бўлган экономикадаги асосий позицияларнинг ҳаммасини ўз қўлига қайтариб олишга муваффақ бўлди. Миср халқи банкларни, чет эл ташқи савдо компанияларини, страхование компанияларини ва авваллари мустамлакачиларнинг манфаатларига хизмат қилган бошқа корхоналарни национализация қилди.

Шундан кейин блокада бошланишига қарамай, Миср халқи душман қаттиқ ҳужум қилиб турган жуда оғир шароитларда мамлакатни индустрлаштиришга киришди ва саноатни ривожлантиришнинг 1957 йилга мўлжалланган биринчи планини ишлаб чиқди ҳамда амалга оширди. Сўнгра 1961 йил июль, 1963 йил август ва 1964 йил март декретлари қабул қилинганига қадар социалистик ислоҳотларни амалга ошириш соҳасида кескин ва қатъий чоралар кўрилди. Ана шу революцион қадамлар социалистик ислоҳотлар соҳасида катта силжишларга олиб келди. Бу социал ислоҳотлар шунчалик бир назарий эксперимент эмас эди. Миср халқининг мақсадларини рўёбга чиқариш ва унинг узоқ давом этган курашини муваффақиятли суратда туғаллаш учун тарихий зарурат қуйидаги тадбирларни тақозо этган эди.

Сўнгра Жамол Абдил Носир иқтисодий, социал ва сиёсий соҳаларда амалга оширилган тадбирларни кўрсатди. Президент айтдики, Миср халқи ишлаб чиқариш воситаларининг тўла хўжайини бўлиб қолди ва уларни бошқара бошлади. Миср халқи ўз меҳнати самараларининг асосий хўжайини бўлиб қолди ва эксплуатациядан халос бўлган янги жамиятни, адолат, ақлий ва маданий тараққиёт жамиятини вужудга келтиришга ҳаракат қилмоқда.

Юқорида айтиб ўтилган факторлар сиёсий соҳада меҳнаткаш халқ кучларини бирлаштириш ва чинакам демократияни вужудга келтириш имконини берди. Ана шу кучларни бирлаштирган ва уларга етакчилик қилаётган Араб социалистик иттифоқи бу демократиянинг сиёсий ифодасидир. Бу иттифоқ синфлар ўртасидаги барча тафовутлар барҳам топадиган, ўзининг ҳамма аъзоларига ўз ижодий кучлари ва қобилиятларини ғоят ривожлантириш учун бир хил имконият берадиган жамиятни барпо этишга қаратилган курашга раҳбарлик қилмоқда.

Конституцияга мувофиқ, халқнинг барча сиёсий органларидаги барча ўринларнинг лоақал ярми ишчи ва деҳқонлар қўлида бўлиши керак. Бу қоида миллат мажлисидан тортиб қишлоқ ячейкасига қадар сайлаб қўйиладиган барча органларга нисбатан жорий қилинади.

Мен бу билан, деди Бирлашган Араб Республикасининг президенти, Мисрда халқ курашининг мақсадлари ҳозирнинг ўзидаёқ амалга оширилди, демоқчи эмасман. Мен фақат шу нарсани айтишни истайманки, Миср халқи ўз тақдирининг эгаси бўлди ва ўз йўлидаги ҳамма ғовларни бартараф қилиб, эркин истиқболини барпо этишга киришди. Ана шундай ғовлар ҳоли кўп. Бизнинг мамлакатимиз бой ва муҳим районда жойлашган. Мустамлакачилар бу районга ниҳоят даражада кўз олайтирмоқдалар.

Мамлакатимиздаги реакция кучлари ўз манфаатлари мустамлакачиларнинг манфаатлари билан боғланганлигини тушунадилар. Шу сабабли бу кучлар чинакам бирлик воситалари билан боғланган араб миллати халқлари ўртасида кучайиб бораётган революцион юксалишга қаршилик кўрсатмоқдалар. Арабларнинг бирлиги учун кураш эндиликда биринчи марта прогрессив мазмунга эга бўлиб қолди. Шу сабабли мустамлакачилар ва реакция бу курашга қарши бирлашган агрессив фронтни вужудга келтирмоқда. Бирликнинг ўз душманлари бор. Бу душманлар араб миллати халқларини бир-биридан ажратиб турган сунъий чегараларнинг йўқотилишини истамайдилар. Бу чегаралар мустамлакачиларнинг «бўлиб ол ва ҳукмронлик қил» шиоридан фойдаланиб, ҳукмронлик қилишларига ёрдам беради.

Социалистик ислоҳотларга ўтиш даврининг қийинчиликлари ҳам бор. Ҳозирги пайтда бундай қийинчиликларнинг бўлиши табиийдир.

Бирлашган Араб Республикасининг президенти сўзининг охирида бундай деди:

Истиқбол халқ оммаси қўлида эканлиги ва бу истиқбол халқ оммасининг эркин суратда изҳор қилган хоҳиш-иродаси ва қонуний ҳуқуқларига мувофиқ барпо этилажагига аминмиз. Мустамлакачилик ҳеч қачон муваффақият қозонмайди, мустамлакачилик билан ҳамкорлик қилувчи реакция ҳеч қачон муваффақият қозонолмайди ва мустамлакачиликнинг таянчи бўлган Исроил ҳам ҳеч қачон тантана қилолмайди. Буларнинг ҳаммаси куч-ғайратимизни бўшаштиролмайди, олға қараб қилаётган ҳаракатимизга тўсқинлик қилолмайди.

Бирлашган Араб Республикасининг бошлиғи айтдики, Миср халқи Африка — Осиё бирдамлигини мустаҳкамлашга интилмоқда, миллий озодлик ҳаракатларини охиригача қатъий қўллаб-қувватлайверади. Миср халқи Шимолий Вьетнамга қарши қилинаётган агрессияни қораламоқда. Миср халқи бошқа тинчликсевар халқлар билан биргаликда халқаро майдонда агрессияга қаршилик кўрсатиш учун мумкин қадар кўпроқ кучларни ҳаракатга келтиришга интилмоқда.

Президент Жамол Абдил Носир митинг қатнашчиларини араб-совет дўстлигини, мустамлакачиликка қарши, социал тараққиёт учун биргаликда олиб бораётган курашимизни табриклашга, ҳаммамизнинг умидимиз ва истагимиз бўлган тинчликни табриклашга даъват этди.

Бирлашган Араб Республикаси Президентининг нутқи бир неча бор гулдурос қарсаклар билан бўлиниб турди.

Азиз дўстлар ва биродарлар! Сиёсий ва социал революцияни ўз ичига олган 23 июль революциясининг яратувчиси бўлган Бирлашган Араб Республикасининг халқи номидан буюк совет халқига кичкина бўлса ҳам шу совғани — Жосер эҳроми ёнида топилган ва эрамиздан 2750 йил бурун яратилган мана шу амфорани тақдим этаётганлигим учун бахтиёрман.

* * *

В. П. Исаев Президент Жамол Абдил Носирга СССР халқи ва ҳукумати шаънига айтган илиқ сўзлари учун митинг қатнашчилари номидан чин кўнгилдан ташаккур изҳор қилади. У, Бирлашган Араб Республикасининг Президентига ҳар иккала мамлакат халқлари ўртасидаги дўстликнинг рамзи тариқасида қилинган совға учун ташаккур билдиради.

* * *

Катта Кремль саройидаги митинг Бирлашган Араб Республикаси ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги бузилмас қардошларча дўстликнинг, империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка қарши, тинчлик ва халқлар дўстлиги учун биргаликда кураш олиб боришга улар қатъий қарор берганликларининг ёрқин намойишига айланди.

(ТАСС).

ОЙНИНГ БИРИНЧИ КАРТАСИ

Совет тарихчи-астрономининг йирик кашфиёти

Астрономия тарихида ойни илмий жиҳатдан тадқиқ қилиш буюк итальян олими Галилио Галилейнинг телескоп орқали кузатишидан бошланган, деб ҳисоблаб келинарди.

Бироқ, архив материалларини ўрганаётганимда 1609—1610 йиллар мобайнида йирик инглиз математиги Томос Харриотт томонидан Ойнинг кузатилиши ҳақидаги эълон қилинмаган ва деярли эсдан чиқариб юборилган ҳужжатларини топиб олдим. Бу олим астрономияга жуда қизиққан ва «Осмон механикасининг отаси» Иоганн Кеплер билан хат орқали алоқада бўлган. Тарихий ҳужжатлар шундан далолат берадики, Харриотт 1590 йилгача, яъни Галилей кашф қилганга қадар ҳам ўз телескопига эга бўлган. Харриотт телескоп орқали Ойни кузатган, суратини олган ва унинг юзасини биринчи тасвирини берган. Галилей эса юлдузлар тасвирини Харриоттдан кейин берган ва уни машҳур юлдузлар китобида ёзган.

Харриотт қандай кузатишлар қилган? Буни аниқлаш анча қийин бўлди, чунки унинг ҳамма асарлари ҳозирга қадар нашр этилмаган. Шунинг учун бу ҳужжатларни қидириб топиш ҳақида Британия музейига мурожаат қилишга тўғри келди. У ердан Харриоттнинг қўлёзма мероси Англияда лорд Эгримонтнинг ихтиёрида эканлиги ҳақида хабар келди. Лорднинг секретари ва архивариуси билан хат ёзишганимиз яхши натижалар берди. У менга Ойнинг зарисовкасини юборди. Зарисовкага 1610 йил 12 ва 13 сентябрь деб ёзилган. Шу билан бирга мен ундан АСТРОНОМИЯ ТАРИХИДА ОЙНИНГ БИРИНЧИ КАРТАСИНИ ҲАМ ОЛДИМ. Бу карта телескоп орқали ўтказилган жуда кўп кузатишлар натижасида тузилган. Ойнинг биринчи картасида 50 га яқин объект кўрсатилган. «Денгизларнинггина эмас, балки Платон, Аристарх ва бошқа айрим йирик кратерлар ҳам кўрсатилган. Ҳозирги вақтда маълум бўлган ёруғ нурлар яхши тасвирланган. Шуниси қизиқки, Ойнинг картасида бу нурлар Харриоттдан сўнг 20 йил ўтгандан кейингина пайдо бўлган. Бу нурлар Галилейнинг расмларида ҳам йўқ. Галилейдан қолган суратлардан Ойнинг қайси қисми тасвирланганлигини билиб олиш қийин. Харриоттнинг картасида қоронғи ва ёруғ участкаларнинг тасвири бор. Айрим ноаниқликлар ҳам учрайди. Лекин бу ноаниқликлар майда деталларга тааллуқли. Шу нарсани эсдан чиқармаслик кераки, бу Ойнинг Ердан кўринадиган томони ярмининг биринчи тасвиридир.

Орадан 360 йил ўтди. Шу вақт ичида турли мамлакат олимлари Ойнинг кўпгина карталарини туздилар. Совет автомат станцияси «Зонд-3» олган фотография туфайли Ой юзасидаги сўнгги оқ доғ ҳам ўчирилди.

Космонавт Ойга чиқиб, унинг картасини очадиган вақт ҳам яқин. Бу эса бундан уч ярим аср илгари Ойнинг биринчи картаси тузилган вақтдан бери олимлар бошлаган кўп йиллик хизматларнинг натижаси бўлади.

Евгений СТРАУТ,
астроном.
(АПН).

ПАРТИЯ МАОРИФИГА ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР

ПАРТИЯНИНГ идеология соҳасида олиб борадиган ишлари коммунизм қурилишининг муҳим тадбирларидан бири ҳисобланади. Коммунизм қурилишининг уч асосий вазифасини бажариш — янги жамият моддий-техника базасини яратиш, коммунистик ижтимоий муносабатларни шакллантириш, марксча-ленинча дунёқарашни ҳар бир совет кишисининг эътиқодига айлантириш учун кураш коммунистдан катта билимни, назарий чиниқишни талаб этади. КПСС Программасида шундай деб таъкидланади: «Партия бутун аҳолини илмий коммунизм руҳида тарбиялаш вазифасини қўяди, меҳнаткашлар жаҳон тараққиётининг жараёни ва перспективаларини чуқур тушунишларига, мамлакат ичидаги ва халқаро майдондаги воқеаларни тўғри тушунабилишларига, ҳаётни онгли суратда коммунистик тарзда қуришларига ҳаракат қилади».

Партия совет кишиларини ғоявий чиниқтириш, сиёсий савиясини ошириш ишини такомиллаштириш, коммунистлар ва партиясизлар кенг оммасининг марксизм-ленинизм таълимотини эгаллашлари тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиб келди ва ғамхўрлик қилмоқда. Кундалик чуқур мазмунли марксча-ленинча ўқиш кадрларимизда юксак коммунистик эътиқод, ғоявий принципиаллик, партиявий жанговарлик каби ҳислатларни тарбиялашга даъват этилгандир.

Ўтган ўқув йилида областимизда коммунистлар ва партиясизларнинг катта кўпчилиги партия сиёсий ўқишига жалб этилди. Пропагандистлар состави ҳам бирмунча яхшиланди. Бу эса, меҳнаткашлар маълумотини ошириш ва уларга сиёсий билим бериш ишини бирмунча кенг миқёсда олиб боришга ёрдам берди. Шу билан бирга сиёсий ўқишни ташкил этишда жиддий камчиликлар ҳам содир бўлди. Шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари ҳамма коммунистларнинг ҳам ғоявий-назарий савиясини оширишларига эришмадилар. Бир қатор партия ташкилотларида машғулотларнинг ўтмай қолиши, ўқув программасини бажаришни ниҳоятда чўзиб юбориш ҳоллари рўй берди. Айрим партия ташкилотлари сиёсий маориф системасида машғулотлар мазмунини назорат қилиш ўрнига, рақамлар кетидан қувиб, тингловчилар сонини ошириб кўрсатишга интилдилар. Тарихий-партиявий ва фалсафий проблемаларни, сиёсий иқтисоднинг назарий масалаларини ўрганишга ҳам кўпгина партия ташкилотлари етарли эътибор бермадилар.

Янги ўқув йилида шу каби ва бошқа камчиликларга бутунлай барҳам бериш талаб қилинади. Партия ташкилотлари янги ўқув йилига тайёргарлик кўришда партия ўқувининг асосий вазифаси совет кишиларида ва даставвал КПСС аъзолари ва аъзоликка кандидатларда илмий дунёқарашни шакллантиришга актив ёрдам бериш, уларда назария ва КПСС сиёсатини чуқур тушуниб олиш учун ички эҳтиёжни ривожлантириш эканлигини эсдан чиқармасликлари керак.

Партия ўқуви системасини шундай ташкил этиш керакки, коммунистлар ва партиясиз активлар яқин йиллар мобайнида марксча-ленинча назарияни, унинг таркибий қисмлари — фалсафа, сиёсий иқтисод ва илмий коммунизм асосларини чуқур эгаллаб олишлари, КПСС тарихини яхши билишлари, революцион назарияни амалда қўллайбилишлари учун зарур шарт-шароитлар яратилган бўлсин.

Партия маорифи системасида янги ўқув йилига тайёргарлик кўришда партия комитетлари ва партия ташкилотлари сиёсий ўқишни перспектив планлаштириш имконини берадиган реал шароитлар бўлишига алоҳида эътибор беришлари зарур. Сиёсий ўқишни профессионал-техника ўқуви билан алмаштириш практикасидан батамом воз кечиш керак. Сиёсий ўқишнинг муваффақиятини таъминловчи энг муҳим шартлардан бири назарий тайёргарлиги даражаси турлича бўлган коммунистлар ва партиясизлар активи машғулотини ташкил этишга табақали ёндашишдир. Партия ўқувининг бу йил жорий қилинадиган янги системаси ана шу муҳим талабга тўла жавоб беради.

* * *

БОШЛАНҒИЧ СИЁСИЙ МАКТАБ икки ўқув йилига мўлжалланади. Бу сиёсий адабиёт устида мустақил ишлашда ҳали пухта малакага, марксизм-ленинизмни чуқур ўрганиш учун етарли тайёргарликка эга бўлмаган коммунистлар учун мўлжалланган. Мактабнинг мақсади марксча-ленинча назария бўйича билимнинг зарур минимумини бериш ва партия ўқувининг бундан кейинги звеноларида ўқиш учун тайёргарлик кўришдан иборатдир. Бунда машғулотлар тўгарак методи бўйича олиб борилади. Бошланғич сиёсий мактабнинг ўқув курси қуйидаги қисмларни ўз ичига олади: «Сиёсий билим асослари», «В. И. Ленин биографияси», «Партия ва давлатнинг кундалик сиёсат проблемалари», «СССРнинг ташқи сиёсати ва жаҳоннинг сиёсий картаси», «Конкрет экономика». Ҳаммаси бўлиб икки йилга 128 ўқиш соати планлаштирилган.

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ АСОСЛАРИ МАКТАБИ партия ўқувининг ўрта звеноси ҳисобланади. У тўрт йиллик ўқув планига эга. Мактаб ўз олдига тингловчиларга марксча-ленинча назария асослари бўйича изчил ва мустаҳкам билим беришни мақсад қилиб қўяди. Машғулотларни лекция ва тўгарак шаклларида олиб бориш тавсия этилади. Тўрт йиллик мактабнинг ўқув курси марксча-ленинча философия асослари», «Сиёсий иқтисод», «Илмий коммунизм», «Партия тарихи», «Партия ҳақида ленинча таълимот асослари» каби қисмларни ўз ичига олади. Ҳар бир ўқув йили учун резерв машғулот соатлари ҳам кўзда тутилган.

Маълумки, кўпгина коммунистлар марксизм-ленинизм назарияси бўйича пухта билимга, адабиёт устида мустақил ишлай олиш малакасига эгадирлар. **Адабиётлар устида мустақил ишлаш** ана шундай коммунистлар учун ўқишнинг асосий формаси вазифасини ўтайди. Шу билан бирга назарий, проблематик, методологик семинарлар ва конференциялар ҳам сиёсий ўқишда катта фойда келтиради.

Назарияни мустақил ўрганувчиларга нисбатан назоратнинг таъсирчан формаларидан фойдаланиш керак бўлади. Консультациялар ўтказиб туриш, танлаб олинган проблема устида коммунист қандай ишлаётганлиги, сиёсий ҳаётда қай даражада активлик кўрсатаётганлигини текшириб туриш ана шундай формалардан ҳисобланади.

Марксизм-ленинизм кечки университетлари ишини ҳам янада такомиллаштириш талаб қилинади. Бундай университетларда умумий факультет (уч йиллик), партия-хўжалик активи ва пропагандистлар факультети (2 йиллик) ташкил этиш мўлжалланмоқда. Уларда партия тарихи, фалсафа, сиёсий иқтисод ва илмий коммунизм КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги сиртқи Олий партия мактаби учун тайёрланган программа бўйича ўрганилади. Шундай қилиб, кечки университетларни тамомловчилар олий сиёсий маълумотга эга бўладилар.

Областимизда шаҳар ва районлардаги партия-хўжалик активи мактаблари фаолиятини яхшилаш учун катта имкониятлар мавжуд. Бу мактабларда ҳам ўқиш КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги сиртқи Олий партия мактаби программаси асосида ташкил этилади.

Шуни унутмаслик керакки, ишчи ва қишлоқ ёшлари мактабларида, сиртқи ва кечки техникумлар, институтларда таълим олаётган коммунистлар партия ўқуви системасига жалб этилмайди.

* * *

Ҳозир областимиздаги партия ташкилотларида партия сиёсий ўқувига тингловчилар ва пропагандистлар танлаш бўйича кенг кўламда иш олиб борилмоқда, жойларда партия сиёсий ўқувида қатнашишнинг аҳамияти коммунистларга сабот билан тушунтирилмоқда. Ҳар бир коммунист илгариги йилга қараганда бир қадам олға ташлаш имконини берадиган сиёсий ўқиш формасини танлаб олиши керак. Бунда партия ташкилотларининг секретарлари тингловчига яқиндан ёрдам ва маслаҳат бериши лозим. Шуни эсдан чиқармаслик керакки, марксча-ленинча назарияни эгаллаш, ғоявий савияни тинмай ошира бориш ҳар бир партия аъзосининг Уставда ёзилган бурчидир. Партия ҳар бир коммунистнинг ғоявий чиниқиши масаласига ҳеч қачон бефарқ қараб туролмайди. Демак бир жойда депсиниб тураверадиган, йил сайин ҳа деб ўтилган нарсани такрорлайверадиган кишиларни қатъий огоҳлантиришга, хатосини кўрсатиб ўтишга тўғри келади.

Етарли умумий таълим тайёргарлигига эга бўлмаган коммунистларни эътибордан четда қолдириш сира мумкин эмас. Бундай ўртоқларга умумий билим даражасини кўтаришда зарур ёрдам бериш лозим.

Шу кунларда партия сиёсий ўқуви системаси учун тингловчилар ва пропагандистлар танлашни ташкилий равишда пухта ўтказиш муҳим аҳамиятга эгадир. Бу иш республика пойтахти, Чирчиқ, Олмалиқ, Оҳангарон шаҳарлари ва Оққўрғон, Калинин районларининг кўпгина партия ташкилотларида анча дуруст олиб борилмоқда. Лекин айрим жойларда коммунистлар ўқуви формасини танлаш чўзиб юборилмоқда. Барча партия ташкилотларида 15 сентябргача ҳар бир партия аъзоси ва партия аъзолигига кандидат бўлган киши ўқишнинг қайси формасини танлаб олганлиги аниқ бўлиши керак.

Бу йил республикамизда партия ўқуви системасида машғулотларни 15 ноябрда бошлаш белгилаб қўйилди. Ўқув йили эса 1966 йил 15 июнда тамомланади. Январь ойида машғулотларни ҳафтада икки марта, қолган ойларда эса ҳафтада бир марта икки соатдан ўтказиш тавсия этилади.

Сиёсий ўқишнинг муваффақиятли ва таъсирчан бўлиши пропагандист кадрлар составининг етуклик даражасига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Шу сабабли шаҳар ва район партия комитетлари пропагандистлар, сиёсий мактабларнинг ўқитувчилари ва лекторларни танлашга алоҳида эътибор беришлари керак. Сиёсий ўқишга раҳбарлик қиладиган пропагандистлар тингловчиларга назарий материални тушунтирибгина қолмай, уларда ўрганилаётган предметга чуқур қизиқиш туғдиришлари, сиёсий адабиёт устида ишлаш малакаси ҳосил қилишга эришишлари лозим.

Областимизда юксак билимли, тажрибали пропагандистлар анчагина бор. Бундан буён пропагандистларни тайёрлаш, уларга кун сайин ёрдам бериб туришни пухта ташкил этиш керак. Шу муносабат билан область сиёсий маориф Уйи, шаҳар ва район партия комитетларининг, шунингдек жамоатчилик асосларида ташкил этилган сиёсий маориф кабинетлари зиммасига масъулиятли вазифалар юклатилади. Улар партия пропагандасини ташкил этишнинг амалдаги таянч пунктларига айланиши лозим.

Партия сиёсий ўқуви раҳбарларини тарбиялашда шаҳар, районлараро ва районлар бўйича ташкил этиладиган пропагандистлар курси ҳам муҳим аҳамиятга эга. Бундай курслар областимизда сентябрь ойидан ишлай бошлайди.

Шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари кенг меҳнаткашлар оммаси ўртасида оммавий-сиёсий пропагандани яхши йўлга қўйишни ҳам эсдан чиқармасликлари керак. Оммавий-сиёсий пропаганда ва агитация ҳаёт билан мустаҳкам боғланган бўлиши, меҳнаткашларни коммунизм қурилишининг амалий вазифаларини ҳал этишга сафарбар қилиши керак.

Областимиз партия ташкилотларида кишилар ўртасида олиб бориладиган сиёсий ишнинг ҳамма формаси ҳозир ягона бир мақсадга — пахта йиғим-теримини муваффақиятли ўтказишга, социалистик мажбуриятларни бажариш учун курашда шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашлари активлигини оширишга қаратилиши зарур.

Партия ташкилотлари комсомолларнинг сиёсий ўқувига ҳам жиддий эътибор беришлари лозим. Комсомол активининг коммунистлар билан бирга ўқишга интилишини қўллаб-қувватлаш билан бирга, ёшлар учун сиёсий ўқишнинг турли формаларини ташкил этишда кўмаклашиши зарур. Бунда ВЛКСМ Марказий Комитети тавсия этган планга асосланиш керак.

Тарихда марксизм-ленинизмдек қудратли ғоявий қурол бўлган эмас ва бўлмайди ҳам. Партия маорифида янги ўқув йилига намунали тайёргарлик кўриш, марксча-ленинча назарияни пропаганда қилишни ҳар томонлама такомиллаштириш партия комитетларининг, барча партия ташкилотларининг муҳим вазифаларидан бирини дир.

Б. ШАТУНОВСКИЙ,

Тошкент область партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари.

КЎРГАЗМАЛИ ҚУРОЛЛАР

Сиёсий адабиёт нашриёти «КПСС тарихини ўрганишда кўргазмали қуроллардан фойдаланиш» деган тўпламни босмадан чиқарди. Тўплам пропагандистлар, лекторлар, ўқитувчилар ҳамда сиёсий маориф уйлари ва кабинетлари ходимлари, шунингдек коммунистик партия тарихини мустақил ўрганаётган барча кишилар учун мўлжалланган. Тўпламда ўрганилаётган материални янада яхшироқ ўзлаштиришга плакатлар, альбомлар, виставкалар, кинофильмлар, диаграммалар ва бошқа кўргазмали қуроллар қандай ёрдам бераётганлиги ҳақида гап боради. Авторлар — тажрибали пропагандистлар, олий ўқув юртларининг ўқитувчиларидир.

Сиёсий адабиёт нашриёти партия ўқуви муносабати билан янги китоблар нашр этмоқда. «В. И. Ленин. Қисқача биографик очерк» китоби, дарсликлар ва ўқув қуроллари қўшимча тираж билан чиқарилмоқда. «Бошланғич сиёсий мактаб тингловчиларига ёрдам» деган брошюралар серияси босмага тайёрланмоқда. Улар орасида «Жамиятнинг ривожланиши тўғрисида нималарни билиш керак», «Улуғ Октябрь — янги давр бошланиши», «СССРда социализм ғалабаси», «Совет социалистик жамияти» ва бошқа китоблар бор.

Ўрта ва олий сиёсий маълумот олаётган барча кишилар учун мўлжалланган китоб ва кўргазмали қуроллар босмадан чиқади.

(ТАСС).

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

ХАНОЙДА МИТИНГ

ХАНОЙ, 1 сентябрь. (ТАСС). Мустақиллик кунининг 20 йиллиги муносабати билан бу ерда ўтказилган митингда Вьетнам Демократик Республикасининг бош министри Фам Ван Донг нутқ сўзлади.

Вьетнам информация агентлиги хабар беради: Вьетнам Демократик Республикасининг бош министри ўз нутқида вьетнам халқининг америкалик агрессорларга қарши, Ватанни ҳимоя қилиш учун, Жанубий Вьетнамни озод қилиш учун, мамлакатни бирлаштириш учун кураш олиб боришга қатъий қарор берди, деб таъкидлади.

Фам Ван Донг Вьетнам Демократик Республикасининг социализм қурилишида эришган ажойиб муваффақиятларига тўхталиб ўтди. У айтдики, Вьетнам Демократик Республикасининг қўлга киритган муваффақиятлари Жанубий Вьетнам халқининг ғайрат—шижоатини оширади ва Жанубий Вьетнам халқини америкалик агрессорларга қарши қаҳрамонона курашга илҳомлантиради.

Митингда Вьетнам Демократик Республикасининг президенти Хо Ши Мин ҳозир бўлди.

САНТО-ДОМИНГОДА БИТИМ ИМЗОЛАНДИ

НЬЮ-ЙОРК, 1 сентябрь. (ТАСС). Доминикана Республикасининг муваққат ҳукуматини тузиш тўғрисидаги битимга кеча Санто-Домингода конституцион ҳукумат ва Америка Давлатлари Ташкилотининг вакиллари қўл қўйдилар. Битимга полковник Кааманьо ва Америка Давлатлари Ташкилотининг вакиллари имзо чекдилар.

Шу битимга кўра, муваққат ҳукуматга Гарсиа Годой бошлиқ қилиб қўйилади. Гарсиа Годой, 9 ой ичида Доминикана Республикасида сайловлар ўтказилади, деди. Муваққат ҳукумат 4 сентябрдан бошлаб ишга тушади.

Кааманьонинг айтганлари

ГАВАНА, 31 август. (ТАСС). Доминикана Республикаси конституцион ҳукуматининг президенти Франсиско Кааманьо айтдики, менинг ҳукуматим контрол қилаётган қўшинларга қарши американааро қуролли кучлар ҳужум бошласалар, бутун мамлакат бу қуролли кучларга қарши бош кўтариб чиқади.

Ватанни ҳимоя қилиш учун лозим бўлса, биз ўлишга ҳам тайёрмиз, деди у. Агар ҳужум қилсалар, биз мамлакатнинг бутун территориясида уруш олиб боражакмиз.

Пренса Латина агентлигининг хабарида таъкидланишича, Американааро қуролли кучлар ва ҳарбий хунта қўшинлари қўзғолончиларнинг позицияларини ўққа тутганликлари муносабати билан Кааманьо шу гапларни айтди.

Жанубий Арабистон ярим оролининг ватанпарварлари ўз мамлакатларини Англия мустамлакачиларидан озод қилиш йўлида тобора шиддатли кураш олиб бормоқдалар. Суратда: Жанубий Арабистон ярим ороли партизанларидан бир группаси. ТАСС фотохроникаси.

КОРОЛЬ САРОЙИДА КЕНГАШ

АФИНА, 2 сентябрь. (ТАСС). Кеча Афинадаги король саройида салтанат кенгашининг мажлиси бўлди. Мажлисда собиқ бош министрлардан 11 киши ва парламентда вакиллари бўлган сиёсий партияларнинг раҳбарлари қатнашди.

Мамлакатдаги аҳволни нормаллаштириш ва дарҳол ялпи парламент сайлови ўтказиш учун энг изчиллик билан курашаётган Греция бирлашган сўл демократик партиясининг вакилигина мажлисга таклиф қилинмади.

Кенгаш мажлиси бугун давом эттирилади.

Афинадаги сиёсий кузатувчиларнинг фикрича, шу нарса эҳтимолдан холи эмаски, салтанат кенгаши «сарой ҳукумати» тузишга учинчи марта уриниб кўриш мақсадида чақирилган бўлса керак.

АҚШда жиноят авж олмоқда

НЬЮ-ЙОРК, 1 сентябрь. (ТАСС). Федерал текшириш бюроси шу йилнинг дастлабки олти ойи мобайнида Қўшма Штатларда жиноят яна авж олганлиги қайд қилинди, деб хабар берди.

АП агентлиги хабар қилади: Федерал текшириш бюросининг маълумотларига қараганда, шу йилнинг январ ойидан июль ойигача қилинган жиноятлар сони 5 процент, шу жумладан зўрлаш ҳодисалари 7 процент, ўлдириш 6 процент, талаш 5 процент ва бандитларча ҳужум қилиш 3 процент ортган.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДА

● СССР ва Камбоджа ҳукуматлари савдо-сотиқ ва тўлов тўғрисидаги битимлар ҳамда маданий ва илмий ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар муддатини яна бир йилга узайтирдилар.

● Венесуэлада сиёсий маҳбусларга амнистия бериш учун курашувчи Миллий комитет мамлакат халқига қарата мурожаат қабул қилди. Миллий комитет бу мурожаатида сиёсий маҳбусларни озод қилиш учун курашни кучайтиришга чақиради. Миллий комитет жазо отрядларининг партизанлар ҳаракат қилаётган районлардаги деҳқонларни отишларига қарши норозилик билдирди.

● Руминия Социалистик Республикаси Давлат Кенгашининг раиси Киву Стойканинг таклифига биноан, Камбоджа давлатининг бошлиғи шаҳзода Нородом Сианук расмий визит билан шу йил декабрь ойида Руминияга келади.

● Чикаго полицияси граждан ҳуқуқлари ҳаракати ташкилоти уюштирган намойиш қатнашчиларидан саккиз кишини қамоққа олди. Намойишчилар шаҳар мактабларида ирқий камситишга қарши чиққан эдилар.

● Кейинги кунларда Франциядаги йўлларда автомобиль фалокати натижасида 80 га яқин киши ҳалок бўлди. Автомобиль қатновининг хавфсизлигини таъминлаш учун 40 минг полиция ходими ажратилганига қарамай, шундай аҳвол рўй берди.

● 31 августда Шарқий Туркиянинг Бингель вилоятида кучли зилзила бўлганлиги натижасида 40 дан ортиқ киши яраланди ва 12 қишлоқдаги уйларнинг кўпчилиги қулаб тушди.

● Япония почта министрлиги донорларга бағишлаб янги почта маркаси чиқарди. Қиймати 10 иена бўлган бу маркада бир томчи қон ва донор пунктига хизмат қиладиган махсус автомобиль ёнида турган боланинг сурати тасвирланган. (ТАСС).

ВАШИНГТОН ДОМИНИКАНАДА БОШИ БЕРК КЎЧАГА КИРИБ ҚОЛДИ

Беш ойдан бери доминикан халқининг қони тўкилмоқда, ўз озодлиги учун курашга қўзғалган кишиларнинг азоб-уқубати давом этмоқда. Кариб денгизи ҳавзасига жойлашган ана шу кичкина бир мамлакатга қарши Қўшма Штатларнинг апрель ойида бошлаган қуролли интервенцияси ҳанузгача тўхтагани йўқ. Вашингтон доминиканалик ватанпарварларнинг курашига бир неча кун ичида барҳам беришни ва мамлакатда ўзига маъқул бўладиган тартиб ўрнатишни мўлжаллаб, Санто-Домингога бир неча ўн минг денгиз пиёда аскарлари ва парашютчиларни юборди. Лекин Америка стратеглари билан дипломатлари чучварани хом санаб қолди. Ҳаққоний ишни қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган доминикан халқи зўр бериб қаршилик кўрсатиш орқали уларнинг режаларини чиппакка чиқарди.

АҚШ Доминиканадаги танглик ботқоғига ботиб қолди. Шу танглнкни бартараф этиш учун у турли-туман ҳийла-найрангларни ишлатмоқда. Вашингтоннинг расмий вакиллари Санто-Домингога келиб кетди. Лекин уларнинг миссиялари бирин-кетин муваффақиятсизликка учрай берди. Қўшма Штатларга маъқул келувчи коалицион ҳукумат тузишга уринган «Банди миссияси» ўз вақтида Доминиканадан ҳеч иш чиқара олмай қайтди. На давлат секретарининг ўринбосари Томас Маннинг Доминикана Республикасига қилган сафари, на бошқа юқори мартабали вакилларнинг визитлари, на сон-саноқсиз иғвогарликлар, дўқ-пўписалар, дағдағалар кутилган натижалар берди.

Америка дипломатияси ўзининг агрессиясига коллектив равишда кўрилаётган чора тусини бермоқ учун американааро қуролли кучлар деб аталмиш кучларни Доминикана Республикасига юбориш тўғрисидаги қарорни Америка давлатлари ташкилотидан тасдиқлатиб олди. Ҳозир Доминикана Республикасида американааро кучларнинг аксарий қисмини ташкил этган Америка денгиз пиёда аскарлари билан парашютчилардан ташқари Қўшма Штатларга итоатгўй бўлган Гондурас, Парагвай, Никарагуа, Гаити, Коста-Рика режимларининг қўшинлари ҳам бор. Латин Америкасида энг йирик мамлакат бўлган Бразилия ҳам Америка агрессиясини қўллаб-қувватлаш учун ўз қўшинларини юборди. Лекин Доминикана халқига қарши кўрилган «американааро» чора бу халқнинг жанговар руҳини сўндира олмади ва ҳеч кимни алдай олмади. Бу чоранинг раҳнамолари ким эканлигини ва у кимларнинг манфаатига хизмат қилаётганини ҳар бир киши жуда яхши тушуниб турибди.

Америка ҳарбийлари Доминикана халқининг қаршилигини зўравонлик билан бостириш ниятида «йўлбарс операцияси»ни амалга ошириш тўғрисида ишлатган дағдағалар ҳам, Қўшма Штатлардан мадад олиб турган генерал Имберт ҳарбий хунтасининг мудҳиш ёвузликлари ҳам, иқтисодий қамал орқасида ватанпарварлар бошида пайдо бўлган очарчилик хавфи ҳам америкаликлар кутган натижаларни келтира олмади.

Ўзи кириб қолган боши берк кўчадан пайпаслаб чиқиб олиш ва бир йўла доминиканалик ватанпарварларни тиз чўктириш учун АҚШ яна бир ҳийла-найранг ўйлаб топди. АҚШ ўзи тузган Америка давлатлари ташкилотининг воситачи комиссияси орқали «ярашиш плани»ни илгари сурди. Бу комиссияга уч мамлакатнинг вакиллари келган, шу мамлакатлардан иккитаси — АҚШ билан Бразилия Доминикана Республикасини оккупация қилиб турган бўлса, учинчиси — Сальвадор итоатгўйлик билан Вашингтоннинг ноғарасига ўйнайди. Комиссиянинг бошлиғи америкалик Элсуорт Банкердир. Бу комиссиянинг таклифлари доминикан халқининг орзу-истакларига эмас, балки фақат АҚШ манфаатларига жавоб бериши мумкинлиги батамом тушунарлидир.

9 августда комиссия полковник Франсиско Кааманьо Диньо бошлиқ конституцион ҳукумат билан ҳарбий хунта бошлиғи генерал Имбертга ўз таклифларини топширди. Комиссия қурол-яроғларни топширишни, конституцион президент Кааманьо қўшинлари контрол қилиб турган зонани американааро кучлар контроли остига олиб беришни таклиф қилади. Ярашиш натижасида Американааро қуролли кучларга, яъни ҳозирги кунда Доминикана Республикасини оккупация қилиб турган ана шу Америка қўшинларининг ўзига таянувчи муваққат ҳукумат тузилиши керак. Бу ҳукуматни тузишни собиқ ташқи ишлар министри доктор Эктор Гарсиа Годойга топшириш таклиф қилинади.

Американааро кучларнинг мамлакатда қолиш-қолмаслиги тўғрисидаги масала асосий масалалардан биридир. Комиссия бу кучлар мамлакатда ҳеч бўлмаганда сайловга қадар қолиши керак, деб таклиф қилади, АҚШ шу сайловни жуда эрта деганда 9 ойдан кейин ўтказишни «олижимматлик» билан ваъда қилмоқда. Лекин Гарсиа Годой ҳали муваққат ҳукуматнинг тепасига чиқмасдан турибоқ, «мамлакатни сайловга тайёрлаш» учун икки ёки уч йил керак, деган гапни ҳовлиқмалик билан айтиб қўйди. Шуниси характерлики, Америка давлатлари ташкилотининг комиссияси Американааро кучларнинг Доминикана Республикасида қайси муддатгача қолиши тўғрисидаги масалани Америка давлатлари ташкилотига аъзо бўлган мамлакатлар ташқи ишлар министрларининг маслаҳат кенгаши ҳал қилсин деб таклиф этмоқда. Бунинг маъноси шуки, бу масала ҳам «Қўшма Штатларнинг тазйиқи остида ва унинг манфаатларига монанд равишда ҳал этилади. Шу сабабдан, яраш шартларининг мазкур банди Кааманьо билан унинг тарафдорлари томонидан жиддий эътирозлар билдирилишига сабаб бўлгани бежиз эмас. Кааманьо билан унинг тарафдорлари муваққат ҳукумат тузилгандан кейиноқ оккупациячи қўшинлар дарҳол олиб чиқиб кетилсин, деб талаб қилмоқдалар.

Бироқ, АҚШ ўз қўшинларини Доминикана Республикасидан олиб чиқиб кетишни хаёлига ҳам келтираётгани йўқ. АҚШнинг муддаоси ўзига маъқул келадиган ҳукуматни қўндириб қўйиш ва ўз замбаракларининг оғзини Доминикана халқига қарши тўғрилаб қўйган ҳолда «эркин сайлов» ўтказишдир. АҚШ Кариб денгизининг Кубадан узоқ бўлмаган зонасида яна бир ҳарбий базани сақлаб қолиш учун бундан кейин ҳам баҳона топишга уриниб кўради. Америкаликлар, даставвал, полковник Кааманьо бошлиқ конституцион ҳукуматдан қутулиб олишга ҳаракат қилмоқда. Чунки мамлакат аҳолисининг аксарияти қўллаб-қувватлаётган бу ҳукумат АҚШнинг Доминикана Республикасидаги планларини амалга ошириш йўлида асосий ғов бўлиб турибди.

Генерал Имберт бошлиқ ҳарбий хунтага келганда, шуни айтиш керакки, бу хунта АҚШ учун унчалик жиддий қийинчилик туғдираётгани йўқ. Имберт АҚШнинг гумаштасидир, бинобарин, Вашингтон уни бир оз койиб, ўдағайлаб берганидан кейин, Имберт Америка давлатлари ташкилоти комиссиясининг таклифларини қабул қилиб қўя қолди.

Америкаликлар ўз шартларини зўрлаб қабул қилдириш учун конституциячиларга тазйиқ ўтказмоқдалар. АҚШ интервенция натижасида зўрайиб бораётган иқтисодий ва молиявий қийинчиликлар, очарчилик конституциячиларни муваққат ҳукумат тузиш учун рози бўлишга мажбур қилиб қўяди, деб умид боғламоқда. Муваққат ҳукумат тузилмагунча, ҳарбий хизматчиларга энди маош тўланмайди, Доминикана Республикасининг миллий экономикаси эса, ташқаридан «ёрдам» ола олмайди, деб Америка давлатлари ташкилотининг таклифларида тўғридан-тўғри шарт қўйилган. Давлат департаменти бу шартни қувватлаш учун ўз навбатида тегишли баёнотлар эълон қилди. Тўғри, конституцион ҳукумат ҳанузгача ҳам АҚШдан ҳеч нарса олгани йўқ. Пул фақат ҳарбий хунтага бериб келинди.

Конституциячилар, мамлакатдаги барча демократик, ватанпарвар кучлар Америка давлатлари ташкилотининг комиссияси орқали Вашингтон ўртага қўйган асоратли шартларни рад этмоқдалар. Аввало, Американааро кучлар мамлакатни оккупация қилиб тура беражаги ҳақидаги таклифларни қабул қилиб бўлмайди. Кааманьо муваққат ҳукумат тузилгандан кейиноқ Американааро кучлар дарҳол олиб чиқиб кетилсин, деган талабни қўймоқда. Доминикана халқи, деди у, ташқаридан ҳеч қандай аралашув бўлмагани ҳолда, ўз тақдирини ўзи ҳал қилмоғи керак.

Ўз ватанининг мустақиллиги тикланган куннинг юз йиллиги муносабати билан яқинда ўтказилган митингда гапириб, Кааманьо Америка давлатлари ташкилоти вакиллари билан олиб борилаётган музокараларнинг натижалари қандай бўлишидан қатъий назар, халқни чет эллик агрессорларни ҳайдаб чиқариш учун курашнинг бирлашган фронтини вужудга келтиришга чақирди. Конституциячилар тангликни бартараф этишга қарши эмаслар, албатта. Улар тангликни тинч йўл билан, лекин муносиб шартлар асосида бир ёқли қилишга тарафдордирлар. Шу сабабдан, улар Америка давлатлари ташкилоти комиссиясининг таклифларини принцип жиҳатидан рад этаётганлари йўқ, балки бир қанча шартларни ўзгартиришни талаб қилмоқдалар.

Доминиканалик ватанпарварларни лақиллатиш ёки илинтириш учун Америка дипломатияси қандай тузоқлар қўйишга ҳозирлик кўраётганини келажак кўрсатади. АҚШ чекиниш ниятида эмас, албатта, лекин у ўзининг ҳаққоний ишини охиригача қаттиқ туриб ҳимоя қилишга бел боғлаган доминикан халқининг азимкорлиги билан истасаистамаса ҳисоблашишга мажбур бўлади.

М. АРТЮШЕНКОВ.
(ТАСС).

ҲАР ТЎҒРИДА

●

Америка журнали «Сайенс ньюс леттер»нинг хабар қилишича ўсимлик баргларининг бир қисмини тўкиб юбориб, унинг қолган қисми учун қулай имконият туғдириб берувчи янги фитогормон қўллаш билан меваларнинг ҳосилдорлигини ошириш мумкин.

«Абсцизин-2» мана шундай фитогормон ҳисобланиб, у пахта ўсимлигидан олинган. «Абсцизин-2» барг ва ҳосил куртакларида янги бир тўқима ҳосил қилиб, кейинчалик у ўсимта бандларини нимжонлантириб тўкиб юборади.

Бу — кимёвий усул билан олинган биринчи табиий дефолиантдир.

●

«Нунье изишу» (Хитой) журналининг ёзишича, моғорлаган жўхорини чорва молларига бериш хавфлидир. Жўхори моғори таркибидаги заҳар ҳанузгача ўрганилмаган. Агар моғорлаган жўхорини цельсий бўйича 120 даража иссиқликда ярим соат тутилиб, сўнг ювиб ташланса ҳам ундаги заҳар йўқолмайди ва от, хачир, эшак каби ҳайвонларга берилгудек бўлса уларни ҳалок этади.

МАКТАБЛАРДА ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИ

Суратда: Тошкентдаги 42-мактабнинг биринчи синфида машғулот пайти.

А. Абалян фотоси.

БИРИНЧИ ҚЎНҒИРОҚ

Мактаб ҳовлиси байрамлардагидек безатилган. Бу ер эрталабданоқ гавжум. Ўқувчилар, улар билан бирга келган ота-оналар чеҳрасидан қувонч аримайди. Мактаб остонасига илк бор қадам қўяётган ўғил-қизларнинг севинчини айтмайсизми!

Эрталаб соат саккиз. Ўқувчилар тантанали линейкага тўпланишади. Мактаб директори ўртоқ З. Аминова тантанали линейкани очади.

— Бу йил сизларга янги совғалар ҳозирладик, — дейди у. — Янги устахоналар очилди. Синфхоналар сифатли ремонтдан чиқарилиб, тахт қилиб қўйилди. Мактабимизда 1.500 ўқувчи ўқийди. Партия ва ҳукуматимиз ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Сизлар ана шу ғамхўрликка жавобан фақат тўрт ва беш баҳолар билан ўқишингиз, юриш-туришда намуна бўлишингиз керак. Сизларни янги ўқув йили билан табриклайман.

Шундан кейин Октябрь район ветеранлар советининг раиси, кекса коммунист Зайниддин Убайдуллаев сўз олади. У, мактабда таълим-тарбия ишларини яхшилашда жамоатчиликнинг роли ҳақида гапиради.

Ўқувчилар республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи ўртоқ М. Богомоловнинг ҳаяжонли нутқини ҳам эътибор билан тинглашади.

Тантанали линейкада кекса коммунист С. Нурмуҳамедов, мактаб партия ташкилотининг секретари М. Малахова ва ўқувчи Г. Чижова ўртоқлар ҳам сўзга чиқдилар.

Линейка тугайди. Ўқувчилар қўлларидаги гулдасталарни меҳрибон ўқитувчиларига тақдим этадилар.

...Қўнғироқнинг таниш овози эшитилади. Ўқувчилар синфларга йўл олишади. Ёруғ ва кенг синфхоналарда биринчи машғулот бошланади.

М. МИРХЎЖАЕВ.
Тошкентдаги Чапаев номли 42-мактаб.

ЧЎПОН ФАРЗАНДЛАРИГА СОВҒА

— Бу йил мактабимиз янги бинога кўчирилди, — дейди Қизилқум массивида жойлашган мактаб директори ўртоқ Т. Маҳмудов. — Янги ўқув йилини ана шу ёруғ ва кенг мактаб биносида бошлаб юбордик. Билим ўчоғимиз яхши жиҳозланган устахоналар, лаборатория ва фан кабинетларига эга. Синфдан ташқари машғулотлар олиб бориш учун ҳам алоҳида хоналар ажратилди. Энг қувончлиси шуки, мактабимиз янги бинога кўчиши билан ўрта мактабга айлантирилди. Шу кунгача бу тарбия ўчоғи саккиз йиллик эди. Саккизинчи синфни битирган ўқувчилар анча узоқдаги мактабларга қатнашга мажбур бўлишарди. Мана, энди улар Кибирли қишлоғида ўзларининг ўрта мактабларига эга бўлишди.

Янги ўқув йилида мактабнинг 9-синфида 36 бола ўқийди. Таълим-тарбия ишларини кучайтириш мақсадида янги билим ўчоғи ҳузурида мактаб-интернат ҳам очилди. Унда 40 ўғил-қиз ҳам ўқиб, ҳам тарбияланади.

Билим ўчоғи малакали педагог кадрлар билан тўла таъминланди. Мактабда янги ўқув йили зўр уюшқоқлик билан бошланди.

Байрамингиз муборак, вьетнамлик дўстлар!

2 сентябрда Тошкент шаҳри жамоатчилиги вакилларининг кечаси ўтказилди. Бу кеча Вьетнам халқига нисбатан самимий дўстлик ва муҳаббат туйғуларини эркин изҳор қилган намойишга айланди. Кечада Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Г. А. Габриельянц «Вьетнам Демократик Республикасининг 20 йиллиги» тўғрисида доклад қилди.

Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикасининг инженери Э. Иброҳимов, физика-математика фанлари доктори С. Х. Сирожиддинов, Тошкент политехника институтининг студенти Ш. Фарфиева қардош Вьетнам халқига нисбатан дўстлик туйғуларини изҳор қилдилар. Улар Вьетнам меҳнаткашларини байрам билан қизғин табрикладилар ва уларнинг социалистик қурилишда янгидан-янги муваффақиятларга эришувларини тиладилар.

Кечада ҳозир бўлган кишилар Вьетнам Демократик Республикасидан келган студент Нгуен Тхе Топнинг нутқини зўр эътибор билан тингладилар. У, Тошкент олий ўқув юртларида ўқиётган Вьетнам ёшлари номидан ўз халқига нисбатан изҳор қилинган қардошлик ва дўстлик туйғулари учун совет кишиларига чин кўнгилдан ташаккур билдирди.

ТЕЛЕГРАФЧИ ҚИЗЛАР

Тошкентдаги Марказий телеграф ҳар куни неча юзлаб кишиларнинг хожатини чиқаради, узоғини яқин қилади. Кишилар бу ерда бепоён мамлакатимизнинг турли шаҳарларида яшовчи қариндош-уруғлари, таниш-билишлари билан гаплашишади, телеграммалар, хатлар, посилкалар йўллашади.

Бу ерга қачон келманг, қизғин меҳнат устидан чиқасиз. Шаҳарлараро сўзлашиладиган хонада ўнта телефон точкаси бор. Улар бир зум ҳам бўш турмайди. Видеотелефон ишга тушгандан кейин алоқачиларнинг иши янада ошди.

Марказий телеграфда ёш кадрлар сони тобора ортиб боряпти. Бу ерда 120 дан ортиқ ўзбек хотин-қизлари нозик ва мураккаб телеграф аппаратларини моҳирлик билан бошқаришяпти. Насиба Қодирова телеграфда бош инженер, Мақсуда Шерматова эса инженер бўлиб ишлайди. Бу қизлар ҳам меҳнатда, ҳам ҳаётда бошқаларга ўрнак бўлишяпти.

Насиба ва Мақсудалар сингари ўз касбига меҳр қўйган, жонкуяр, хушмуомила қизлар жуда кўп. Наталья Кулкина, Галина Шкукина, Жамила Ҳакимова ва бошқалар меҳнат зарбдорлари ҳисобланади. Қизлар меҳнат ветеранлари тажрибаларини ўрганишади, уларнинг маслаҳатларига қулоқ солишади.

Телеграфчи қизлар кишиларга кўнгилдагидек хизмат қилиш билан бирга янги алоқа аппаратларини мукаммал ўзлаштириб боришяпти.

Х. КАЗАКОВ.

ОЛДИНДА РЕСПУБЛИКА ОЛТИНЧИ ФОТОВИСТАВКАСИ

Ҳозирги вақтда қўлига фотоаппарат олган кишини колхоз далаларида ва завод цехларида, илмий-тадқиқот институтларининг лабораторияларида ва рассомнинг студиясида, геология экспедицияларида ва туристлар сафларида — ҳамма жойда кўриш мумкин. У табиатнинг гўзал жойларини суратга олади, кишиларнинг характерини синчиклаб ўрганади, жонажон ўлка қиёфасидаги янги белгиларни қидириб топади.

Етти йилликнинг қўлига фотоаппарат олган ана шу меҳнаткаши — ҳаётимиз солномачисидир.

«Етти йиллик амалда» деган темада ўтказилган кейинги бешта республика бадиий фотография виставкаси қатнашчилари бадиий жиҳатдан кўпгина яхши суратлар яратдилар. Ўнлаб ва юзлаб суратларда замонамизнинг ажойиб фотосолномаси вужудга келди.

Ҳозир республикада навбатдаги олтинчи фотовиставкага зўр тайёргарлик кўрилмоқда.

Журналистлар, фотомухбирлар, рассомлар, санъатшунослардан тузилган ташкилий комитетда виставкага келган энг яхши фотосуратларни саралаш ҳозирдаёқ бошланди.

Виставка ташкилий комитетининг раиси, Ўзбекистон ССР маданият министрининг ўринбосари Х. Абдусаматов суҳбат вақтида қуйидагиларни айтди:

— Олтинчи республика фотовиставкаси «Етти йиллик амалда» шиори остида ўтказилмоқда. Виставка республикамиздаги коммунистик қурилиш муваффақиятларини кўрсатиб бераётган бадиий фотографиянинг энг яхши асарларини кўрсатишни ўз олдига вазифа қилиб қўяди. Бизлар фото журналистлардан ҳамда республика фото ҳаваскорлар энг кенг доирасидан саноат ва қишлоқ хўжалигининг илғор кишиларини, коммунистик меҳнат бригадалари аъзолари, фан, маданият ва санъат арбобларини тасвирловчи мазмундор ва бадиий юксак фотосуратлар кутамиз.

Ташкилий комитет. Виставка экспозицияси учун 200 дан кўпроқ қора — оқ ва рангли суратларни танламоқчи. Бу суратлар кўрсатиш учун қулай форматда бўлиши лозим.

Республика маданият министрлиги ва Ўзбекистон журналистлар союзи энг яхши суратларни дипломлар билан мукофотлашга қарор қилдилар.

Виставка Тошкентда 1 ноябрда Улуғ Октябрнинг 48 йиллиги арафасида очилади. Айни бир вақтда республика виставкасига қўйилган энг яхши суратлар Бутуниттифоқ виставкасига танлаб олинади. (ЎзТАГ).

СПОРТ ОБЗОРИ

МЕДАЛЛАР, РЕКОРДЛАР, ОЧКОЛАР

Шу кунларда ўзбек спортчиларининг ажойиб муваффақиятлари ҳақида мамлакатимизнинг турли шаҳарларидан, чет эллардан хушхабарлар келиб турибди. Севимли командамиз «Пахтакор»нинг Грециядан зафар билан қайтганлигини хабар қилган эдик. Ундан сўнг Болгария пойтахти Софиядан ҳам қувончли дарак эшитдик. Бу ерда баскетбол бўйича қизлар ўртасида Европа чемпионати тугади. Мусобақада Совет Иттифоқи терма командаси биринчи ўринни эгаллади. Шуни мамнунлик билан айтиш керакки, команда составида қатнашган Тошкентдаги 135-мактабнинг 11-синф ўқувчиси Т. Волкова ҳам олтин медаль билан мукофотланди.

Энди бу дўст мамлакатга сузиш бўйича ўртоқлик учрашувида қатнашиш учун Ўзбекистон терма командаси жўнаб кетди. Ўзбекистон сузувчиларининг Бутуниттифоқ ва халқаро миқёсда кейинги вақтларда қўлга киритаётган катта муваффақиятлари ишқибозларни мамнун қилмоқда. Сузувчиларимиз Болгариядаги мусобақаларда ҳам яхши натижаларга эришадилар, деб ишонч билдириш мумкин. Бу мусобақалар 5 сентябргача давом этади.

Сузувчилар ҳақида гап кетганда, Харьков шаҳрида яқиндагина тугаган Бутуниттифоқ шахсий-команда биринчилиги ҳақида тўхталмай ўтиш мумкин эмас. Бу мусобақада Ўзбекистон командаси умумий олтинчи ўринни олди. Ўзбекистон вакиллари бу ерда республикамизнинг ўнта рекордини ўрнатдилар. А. Саушкин ва Т. Рилова спорт мастери нормасини бажариб қайтди. «Олтин балиқча»ларимиздан бири Наташа Устинова бу катта мусобақада икки марта ҳурмат зинапоясига кўтарилди. Икки сафар ҳам бронза медали билан тақдирланди.

Худди шу шаҳардан Ўзбекистоннинг ёш велосипедчилари ҳам медаллар коллекцияси билан қайтиб, ихлосмандларини хушнуд этдилар. Бу ерда бўлган СССР шахсий-команда биринчилиги мусобақалари Ўзбекистонда велосипед спортининг талантли мастерлари етишиб чиқаётганлигини яна бир бор кўрсатди. Командамиз аъзоларидан Г. Шиманаев ва В. Гражданкин мамлакат чемпиони деган юксак номга эга бўлиб, олтин медалларни қўлга киритдилар. Спортчиларимиз умумий мукофотли учинчи ўринни эгаллаб, 8 та бронза медалини ҳам олдилар.

Қисқа обзоримизни футболчиларимизнинг навбатдаги «жанг»лари билан якунлаймиз. Мамлакат биринчилигининг кейинги турида «Политотдел» колхоз футболчилари «Заря» командасини қабул қилдилар. 1-таймда Костюченко меҳмонлар дарвозасига тўп киритди. Лекин майдон эгалари ғалабали ҳисобни сақлаб қололмадилар. Рақиблар жавоб тўпи уриб, ўйинни 1 : 1 ҳисобида якунладилар. Чирчиқ шаҳрининг «Химик» командаси эса зона пешқадамлардан бири Уфанинг «Строитель» командаси билан беллашди. Меҳмонлар чирчиқликларнинг кучли ҳужумларига бардош беролмай, 0 : 3 ҳисобида енгилдилар. Ҳаммани қизиқтирган яна бир матч Фарғонада бўлди. Қўлдан кетган биринчи ўринни яна кўзлаётган Фарғонанинг «Нефтяник» командаси Андижон шаҳрининг «Спартак» коллективи билан бўлган учрашувни зўр кўтаринкилик билан ўтказди ва 3 : 1 ҳисобида ғалабага эришди.

МАИШИЙ ТЕМАДА

ОЛДИНГДАН ОҚҚАН СУВНИНГ ҚАДРИ ЙЎҚ

Тошкент минерал сувининг таркибида киши организми учун фойдали йигирма хилдан ортиқ химиявий бирикмалар, тузлар бор. Бунинг устига ўзининг хуштаъмлилигини айтмайсизми. Жазирама иссиқда чанқаб келиб, газлари ўйнаб турган муздек Тошкент сувидан бир стакан ичиб олсангиз танингиз яйрайди.

Пойтахт аҳолисининг минерал сувларга бўлган талаби кун сайин ошиб бормоқда. Буни қуйидаги рақамлардан билса бўлади. Тошкент 3-пиво ва алкоголсиз ичимликлар заводи 1951 йили 64 минг бутилка минерал сув ишлаб чиқарган бўлса, 1965 йилга келиб бу рақам 26 миллион 200 минг бутилкага етди. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг шу йил 14 июлдаги 424-сонли қарорига биноан 1966 йил биринчи апрелига учинчи пиво заводидаги 4-технология линияси ишга туширилиб, минерал сув ишлаб чиқариш 32 миллион 500 минг бутилкага етиши керак. Заводда минерал сувни бутилкага қуядиган янги-янги машиналар ўрнатилиб ишга туширилди. Ҳар соатда бу линиядан 1500 бутилка минерал сув чиқади. Заводдаги ускуналар қуввати пойтахт ва республикамизнинг бошқа шаҳарлари аҳолисининг минерал сувларга бўлган талабини тўла қондира олади. Лекин завод коллективи нима сабабдандир шу ускуналардан тўла фойдаланмаяпти.

Заводнинг нормал ишлаши учун биринчи навбатда савдо ташкилотлари халақит берса, иккинчидан Ўзбекистон Халқ хўжалиги кенгаши енгил саноат бошқармаси раҳбарлари айблидир. Завод бутилкалар етишмаслиги, шунингдек газ баллонларининг керакли миқдордагидан 10 баравар камлиги натижасида шу йил 24 июлда 21 соат бекор туриб қолди. 120 минг бутилка сув кам чиқарилди. Бу масала бир неча бор енгил саноат бошқармаси ва савдо ташкилотлари эътиборига ҳавола қилинди. Лекин натижа бўлмади.

Шуни очиқ эътироф этиш керакки, пойтахтнинг савдо шохобчалари, ресторанлар, кафелар ва ошхоналарида кўпинча Тошкент суви топилмайди. Бу минерал сувнинг етишмаслигида эмас, балки савдо ходимларининг аҳоли эҳтиёжини ҳисобга олмай, ялпи савдо оборотини бажаришга кўпроқ қизиқаётганлигида. Савдо ташкилотлари (заказчилар) ўзлари талаб қилган ва планлаштирилган миқдордаги сувни ҳам олмайдилар. Натижада сув ташувчи машиналар кун бўйи дўконма-дўкон, ошхонама-ошхона сарсон бўлиб юришади.

Шу йил 3 августда аввалдан келишилган нарядга кўра «Ташлимводторг»нинг 3-газ заводига 1300 бутилка «Тошкент суви» олиб борилган эди. Шу куни завод директори сувни қайтариб юборган. Ҳолбуки заводнинг кўпгина киоскаларида харидорларга минерал сув сотилмайди. 5210 наряд билан 4 августда олиб борилган 2 минг бутилка сув ҳам «Ташлимводторг»нинг шу заводига қабул қилинмай, қайтариб юборилган.

Мана, завод диспетчери Н. Колесниковнинг маълумотномаси: 27 июлда,—деб ёзади у. — ЕЗ 28—91 номерли юк машинасида «Ташлимводторг»га қарашли 3-газ заводи заказига кўра 120 яшик Тошкент минерал суви олиб борган эдим. Директор қабул қилишдан бош тортди. Бир соат туриб қайтдим ва «Дружба» кафесига сувни зўрға ўтказдим. Ҳолбуки шу куни ҳаво жуда иссиқ бўлиб 3-газ заводига қарашли савдо точкаларида минерал сувларга талаб зўр эди. Бундай аҳволни Тошкентдаги Октябрь ошхоналар трестига қарашли 25, 1-ошхоналар, Ленин район пишчеторгига қарашли 60, 1-магазинларда ҳам кўриш мумкин.

Фақат пойтахтдагина эмас, балки областимизнинг бошқа шаҳар ва қишлоқларида ҳам минерал сувлар билан савдо қилиш яхши уюштирилмаган. Бекобод шаҳридаги газ будкаларида Тошкент суви уёқда турсин, баъзан лимонад ҳам бўлмайди. Металлургия заводига яқин турган 18-газ будка саноат моллари магазинига айлантириб қўйилган. Бу ерда 35 хилдан ортиқ маҳсулот тури бор. Вино ваароқнинг ҳар хилини топа оласиз. Лекин минерал сув йўқ. Фақат битта жўмракдан илиққина сироп қуйиб сотилади, холос. Маданият ва истироҳат боғидаги 77-газ павильонида ҳам минерал сув топилмайди.

Лимонад заводи эса, бу ерга жуда яқин. Аммо, ишлаб чиқараётган маҳсулоти сифатсиз. Бунинг устига лотокларда илиқлигича сотилаверади.

Тошкент минерал суви Янгийўл, Олмалиқ шаҳарларида, Оққўрғон, Ўрта Чирчиқ, Юқори Чирчиқ районларида ҳам хоҳлаган пайтингизда магазинлардан топиб бўлмайди. Мазкур районларнинг савдо шохобчалари раҳбарлари минерал суви арзон, товар обороти планини бажаришга ёрдам бермайди, деган баҳоналар билан минерал сувни олишмайди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг XIII пленуми қарорлари аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилаш чора-тадбирларини белгилаб берган. Лекин айрим савдо ва умумий овқатланиш корхоналарининг раҳбарлари фақат савдо обороти планини тўлдириш кетидан қувиб, аҳоли талабини қондиришга яхши эътибор бермаётирлар.

Партиямиз ва ҳукуматимиз ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун хизмат қилиши керак, деган шиорни ўртага ташлаган бир вақтда Тошкентимизнинг ёнгинасида булоқ бўлиб оқиб ётган минерал сувни етарлича, аҳоли талаби даражасида етказиб беришга панжа орасидан қараб келаётган «Ташлимводторг» раҳбарлари ва бошқа шаҳар ва район савдо ташкилотлари раҳбарларининг бу хатти-ҳаракатини қандай баҳолаш мумкин? Олдингдан оққан сувнинг қадри йўқ дегани шу эмасми? Тошкент сувининг тағи сероб бўлишига қарамай, савдо точкаларига нега кўплаб чиқарилмайди? Аҳоли юқорида айтганимиз савдо ташкилотлари раҳбарларидан йўқ нарсани эмас, балки мўл-кўл нарсани талаб қиляпти-ку. Ҳаққоний талабни қондириш керак.

Ш. ҚОСИМОВ,
А. ТЎЛАГАНХЎЖАЕВ.

СТУДЕНТЛАР БОҒИНИНГ НЕЪМАТЛАРИ

Тошкент Давлат университетининг студентлари меҳрибон ўқитувчилари билан барпо этган ботаника боғига кирсангиз, ҳайратда қоласиз. Бу ерда меваларнинг жами хилидан бор. Урик, олча, олхўри, беҳи, гилос, олма, узум, анжир, анор, бодом, жийдаю-ёнғоқ ҳаммаси ҳосилга кирди. Мевалар ғарқ пишиб, новдалари эгилиб камалак бўлиб ётибди ҳозир. Боғда бу йил мевалар шунчалик серҳосил бўлдики, уларни териб улгуриб бўлмаяпти. Боғ ходимлари шаҳарлик меҳнаткашлар дастурхонига кўплаб шафтоли, олма, олхўри етказиб беришяпти.

Ботаника боғида бу мевалардан ташқари пахта, дон, полиз экинлари ҳамда манзарали дарахтлар ҳам ўстирилади.

Боғда ҳозир пахтанинг бир неча янги навлари турли шароитларга мослаштириб ўстириб кўриляпти. Бу илмий-тадқиқот иши анча яхши натижалар берди. Профессор Н. Малинкин, доцентлардан Т. Тодиров, Д. Мусаев, З. Муродов, аспирантлардан Ҳ. Носиров, С. Зокиров ва кўплаб студентлар турли ўсимликлар устида мунтазам равишда илмий иш олиб бормоқдалар. Боғдаги кўпйиллик ғўзалар киши диққатини ўзига тортади. Бу ғўзалар қурғоқчиликка, касалликларга бардош бера олади, техникада ишлов беришга мос бўлиб ўсади. Шунингдек, бу ерда Қарши чўлидан келтирилган тупроқларда ғўзалар ўғитсиз ва ўғит билан ўстириб кўрилмоқда.

Булардан ташқари боғда ажойиб полиз экинлари — қовунлар, жуда катта тарраклар ҳам ўстириляпти. Боғни обод қилишда М. Нажимова, Р. Худойберганова, Х. Охунов, Ж. Юсупов, Ф. Расулов сингари боғбонларнинг хизмати каттадир.

М. ТУЙЧИЕВ.

Сиз суратда кўриб турган бу ажойиб полиз экини тарракларини университет ботаника боғининг ишчиси Носир Шамсиев етиштирган.

Автор фотоси.

ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

ҚЎЙЛИҚ КОЛХОЗ БОЗОРИДА САНИТАРИЯ ҚОИДАЛАРИГА РИОЯ ҚИЛИНМАЁТГАНЛИГИ ҲАҚИДА

Яқинда область ижроия комитети Қўйлиқ колхоз бозорида ва унинг ён-атрофида санитария қоидаларига риоя қилинмаётганлиги ҳақидаги масалани муҳокама қилиб тегишли қарор қабул қилди. Қарорда таъкидланишича, бозорда ва бозор ён-атрофида одамлар тўпланиб, ҳар хил тутилган буюмларни, шунингдек уй-рўзғор асбобларини қонунсиз равишда сотиш, айрим шахслар томонидан уйларида тайёрланган озиқ-овқат маҳсулотлари бозорга чиқариб сотилаётганлиги аниқланди.

Буларнинг ҳаммаси колхоз, совхозларнинг ва колхозчиларнинг етиштирган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини бозорда нормал савдо қилишларига салбий таъсир қилмоқда. Шу билан бирга ошқозон-ичак касалликларига қарши кураш ишларини қийинлаштириб юбормоқда.

Область ижроия комитети юқоридаги йўл қўйилган камчиликларнинг дарҳол олдини олиш мақсадида Қўйлиқ колхоз бозорида ва унга тегишли бўлган территорияда шахсий кишилар томонидан саноатда қайта ишланган маҳсулотлар ва уйда тайёрлаган озиқ-овқатлар билан савдо қилишни, янги уст-бош ва эски кийимлар ҳамда уй-жой анжомлари билан савдо қилишни тақиқлади.

Область ижроия комитети область савдо бошқармаси, область матлубот жамиятларига колхоз бозоридаги магазин, дўкон, чойхона ва бошқа савдо ташкилотлари, умумий овқатланиш шохобчаларида санитария аҳволини яхшилаш юзасидан тезликда зарур чоралар кўришни топширди.

Область соғлиқни сақлаш бўлими ва жамоат тартибини сақлаш бошқармасига бозорда ва унинг атрофида санитария қоидаларига риоя қилиниши устидан контрол ўрнатиш ва қўлда озиқ-овқат, устки кийим-бош, уй-рўзғор буюмлари билан савдо қилишни тақиқлаш юзасидан чиқарилган қарорни назорат қилиб туришни топширди.

Область ижроия комитети бозор территориясида сартарошхоналар очиш юзасидан ҳам тегишли кўрсатма берди.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

3 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар.** 18.25 — **«Артек» ҳақида эсдаликлар** (мактаб ўқувчилари учун). 18.45 — **Қон қардош** (бадиий фильм).

20.30 — **Эртага экранда.**

Рус тилида: 20.35 — **Телевизион янгиликлар.** 20.55 — **Прага интермецоси.** 21.35 — **Ужар қизалоқ** (бадиий фильм). 22.15 — **Халқ контроли амалда.** 22.30 — **Тамара Милашкина** (суҳбатли концерт).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.10 — **Касблар ҳақида** (ёшлар учун). 18.40 — **Тошкент янгиликлари.** 18.50 — **Бош проспект** (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 20.30 — **Ёшлар парвози** (ёш ёзувчи ва шоирлар конференцияси олдидан). 21.00 — **Тошкент янгиликлари.** 21.10 — **СССР халқлари куйлари** (Ўзбекистон артистлари ижросида).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/IX да **Ўғил уйлантириш**, 4/IX да **Ёшликда берган кўнгил.** Кеч соат 8 да бошланади.

ГОРЬКИЙ НОМЛИ ПАРКДА (ёзги театр) — 3/IX кеч соат 9 да **Фахриддин Умаров** иштирокида **концерт.** Билетлар эрталаб соат 11 дан сотилади.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 4, 5/IX да Ўзбекистон ССР ва Туркманистон ССР халқ артисти **Комилжон Отаниёзов** раҳбарлиги ва иштирокида **Хоразм ансамблининг концертлари.** Билетлар сотилмоқда.

ЛЕНИН КОМСОМОЛИ НОМЛИ ПАРКДА — 4, 5/IX да **Тошкентдаги X традицион Дўстлик карнавали.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

«Ы» операцияси ва Шурикнинг бошқа саргузаштлари — «ИСКРА» (кеч соат 8 яримда).

Бўлажак кўчада — НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Бизнинг дунёнинг тугаши — «ЎЗБЕКИСТОН», «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун). САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 7 ва 9 яримда).

Марш! Марш! Тра-та-та! — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Лимонадли Жо — НАВОИЙ номли (кундуз соат 5 ва кеч 6-40 минутда). САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1, 3 ва 5 яримда).

Хайр, Кекец! — «МОСКВА» (эрталаб 10 ва кундуз 2 да).

Бой ила хизматчи (кеч соат 8-20 минутда), **Тракторчилар** (эрталаб 10 да) — НАВОИЙ номли.

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 яримда бошланади)

Бизнинг дунёнинг тугаши — «ФЕСТИВАЛЬ», «УДАРНИК».

Бўлажак кўчада — НАВОИЙ номли, ПУШКИН номли.

«Ы» операцияси ва Шурикнинг бошқа саргузаштлари — ТЕЛЬМАН номли.

Бир марта картошка, икки марта картошка — «ВАТАН».

Девортешар — «1 МАЙ».

«УЗЭНЕРГОСБИТ»

электр учун счёт ёзиш ўзларига топширилган абонентларга таклиф қиладики,

ФОЙДАЛАНИЛГАН ЭЛЕКТР УЧУН

ҳар ойнинг 1.кунидан 11.кунигача

СЧЁТ ЁЗИБ,

тегишли пулни давлат банкининг кирим омонат кассаларига тўласинлар.

Ўтган вақт учун

ҚАРЗЛАРИ бўлган абонентлар

ДАРҲОЛ ТЎЛАШЛАРИ ЛОЗИМ.

Счётлар ўз вақтида тўланмаса, электр огоҳ қилмасдан узиб қўйилади.

Тошкент шаҳар 1-Қорамурт кўчаси, 38-уйда турувчи **Айзирак Гариповна Галлямова**нинг Сапи Матмуротовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область судида кўрилади.

2-Носиров переулок, 37-уйда турувчи **Тўлқин Абдулҳакимович Ҳамидов**нинг Полиграф кўчаси, 125-уйда турувчи Гулнора Абдураҳмонова Ҳамидовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Чилонзор массив, 8-б сектор, 10-уйда турувчи **Абдулла Миразизов**нинг шу уйда турувчи Мария Васильевна Миразизовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида кўрилади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, Редактор ўринбосарлари — 25885, 26232. Масъул секретарь — 34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 31936. Партия турмуши, Саноат, транспорт ва қурилиш, ахборот ва спорт бўлимлари — 33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 28761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 01121 Индекс 64969. Нашр № 1839.